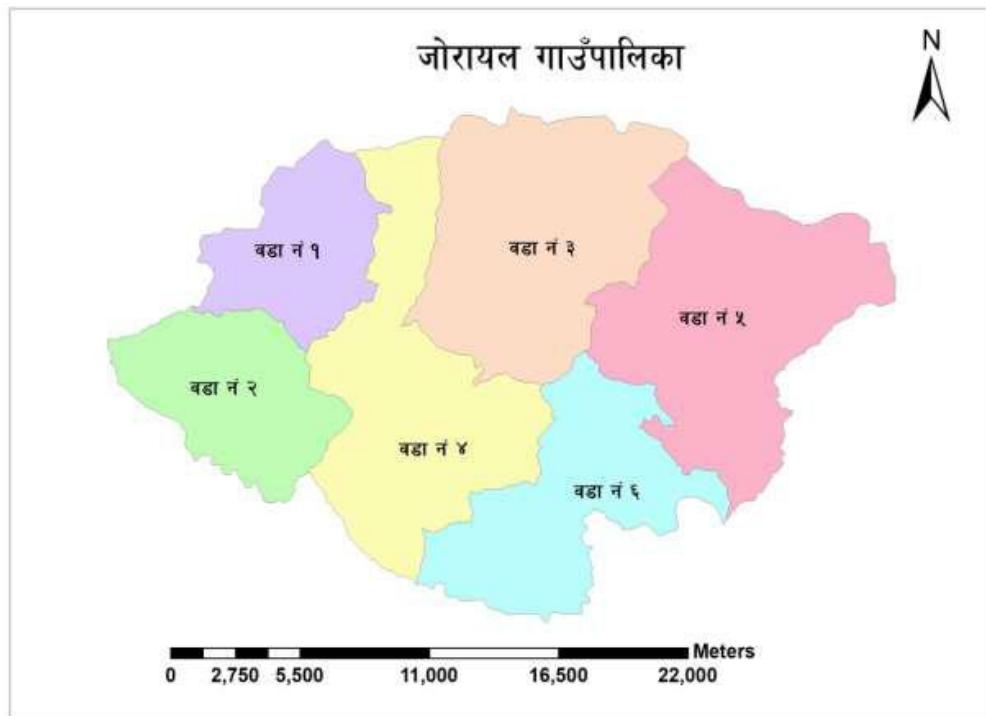

जोरायल गाउँपालिकाको विपद् तथा जलवायुजन्य जोखिम

पाश्वचित्र २०७६/०७७

सहयोग

जोरायल गाउँपालिका
रावतकट्टे, डोटी

जोरायल गाउँपालिका
(Jorayal Rural Municipality)
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, डोटी
(OFFICE OF THE RURAL MUNICIPAL EXECUTIVE)

ईमेल: jorayalrmp@gmail.com

वेबसाईट: jorayalmun.gov.np

फोन: ९७४९९९१०५९

प.सं. २०७७/०७८

च.नं.

रावतकट्टे, डोटी
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

अध्यक्षको तर्फबाट

जोरायल गाउँपालिका पनि जोखीमको हिसावले नेपालकै एक उच्च जोखीममा रहेको गाउँपालिका हो । यसकारण जोखीमलाई मध्यनजर गर्दै गाउँपालिका भरिका प्रकोप जोखीम पहिचान गरी विपद् जोखीम न्यूनिकरण गर्न विभिन्न VCA विधिको प्रयोग गर्दै विगत ३० वर्षको ऐतिहासिक समय रेखा, वडा जोखीम नक्साङ्कन, बृक्ष विश्लेषण, प्रकोप स्तरीकरण लगायतका विधिका माध्यम वाट गाउँपालिकाका ६ वटै वडाहरूको स्थिति विवरण संकलन गरी गाउँपालिकाको यो जोखीम पार्श्व चित्र २०७६ तयार गरीएको छ । यसरी संकलन गरी तयार पारीएको यो जोखीम पार्श्वचित्र गाउँपालिकाका विभिन्न वास्तविक जोखीमयुक्त स्थानको पहिचान गरी तयार पारीएकोले यस पार्श्वचित्रले गाउँपालिकाको विपद् जोखीम न्यूनिकरण गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउने छ । यस पार्श्वचित्रको माध्यमबाट गाउँपालिकाको विपद् जोखीम न्यूनिकरण गर्न गाउँपालिकास्तरको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना र विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य जोजना निर्माण गरी विपद् जोखीम न्यूनिकरण गर्न गाउँपालिकाको महत्वपूर्ण योजनाको रूपमा रहने छ ।

यसरी तयार पारीएको यस योजनाले गाउँपालिकामा विभिन्न १३ वटा प्रकोप पहिचान गरेको छ भने मुख्य प्रकोप जोखीम स्थान समेत पहिचान गरेकोले यस पार्श्वचित्रले गाउँपालिकालाई विपद् ब्यवस्थापनमा थप जिम्मेवारी सुम्पेको छ ।

यसरी निर्माण गरिएको पार्श्वचित्रसँगै गाउँपालिका स्तरको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना र विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी विपद् जोखीम न्यूनिकरण गर्न गाउँपालिकाको तर्फबाट पूर्ण प्रतिवद्धता जनाउदै विपद् जोखीम न्यूनिकरणका प्रक्रिया हाँसिल गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, विकासका विभिन्न सांझेदार, दातृ निकाय सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था र अन्य सबै सरोकारवाला निकायहरूसँग हातेमालो गर्दै विपद् जोखीम न्यूनिकरणको कार्यमा सबैको साथ सहयोग रहने आशा लिएको छु ।

यस जोरायल गाउँपालिकाको जोखीम पार्श्व चित्र निर्माणको लागि अर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने यूनिसेफ नेपाल प्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्द छौ । यो पार्श्वचित्र निर्माण गर्न अहोरात्र खटीने यस गाउँपालिका CCDRR कार्यक्रमका कर्मचारी, यूनिसेफ नेपालका कर्मचारी मित्र, सहकर्मी जनप्रतिनिधि मित्र र अन्य प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा यो पार्श्वचित्र निर्माणमा सहयोग गर्नुहुने सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहान्छु ।

यस पार्श्व चित्रको माध्यमबाट गाउँपालिका स्तरको विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना र विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिका सफल हुने विश्वास प्रकट गर्दै विपद् जोखीम न्यूनिकरण गर्न थप यहाँहरूको महत्वपूर्ण साथ, सल्लाह सुझाव र सहयोग प्राप्त हुने विश्वास दिलाउन चाहान्छु ।

धन्यवाद ।

दुर्गादित ओझा
गाउँपालिका अध्यक्ष

विषय सूची

खण्ड १. प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभुमी :

१.२ जोखिम पाश्वचित्र तयारी गर्नका लागि कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु :

१.३ विपद्को परिभाषा

१.४ उद्देश्य :

१.५ तयारी विधि तथा प्रक्रिया :

१.६ पाश्वचित्र निर्माण प्रक्रियामा प्रयोग गरिएका औजारहरु :

१.७ सीमा :

खण्ड २ : गाउँपालिकाको परिचय

२.१ गाउँपालिकाको अवस्था :

२.२ जलवायुजन्य, हावापानी आदिको अवस्था र प्रभाव ।

२.३ प्राकृतिक स्रोत साधन, जस्तै जलसम्पदा, ताल, पोखरी, वन सम्पदा, खनिजपदार्थ आदि ।

२.४ गाउँपालिकाभित्र भएर बग्ने खोलानाला तथा नदी, तिनबाट पर्ने प्रभाव ,

२.५ सडक तथा यातायातको अवस्था ,

२.६ भू-उपयोग : कृषि, वन, खेर गझरहेको, पानीले ढाकेको, चरन, अवास आदि ।

२.७ जनसङ्ख्याको विवरण :

२.८ उमेरअनुसारको जनसङ्ख्या :

२.९ जातजाति अनुसार जनसंख्याको विवरण

२.१० अपाइगताका आधारमा जनसंख्या :

खण्ड ३ : प्रकोपको अवस्था (प्रकोप, जोखिम तथा विपद्को अवस्था)

३.१ प्रकोप स्तरिकरण

३.२ विपद्को ऐतिहासिक समय रेखा

३.३ वडाको संकटासन्न विश्लेषण

३.४ पात्रोहरु :

३.५ विपद् वृक्ष विश्लेषण

३.६ क्षमताको विश्लेषण :

३.६.१ संस्थागत विश्लेषण रोटी चित्र (भेन डायग्राम)

३.६.२ संस्थागत विश्लेषण :

३.७ श्रोतहरुको विश्लेषण

खण्ड ४ : जोखिम विश्लेषण

४.१ प्रकोप जोखिम विश्लेषण

४.१.१ भूकम्पको जोखिम विश्लेषण

४.१.२ पहिरोको जोखिमविश्लेषण

४.१.३ बाढीकोजोखिम विश्लेषण

४.१.४ असिनाको जोखिम विश्लेषण

४.१.५ वन्यजन्तुको जोखिम विश्लेषण

४.१.६ आगलागीको जोखिम विश्लेषण :

४.१.७ खडेरीको जोखिम विश्लेषण

४.१.८ चट्याडको जोखिम विश्लेषण

४.१.९ हावाहुरीको जोखिम विश्लेषण

४.१.१० सडक दुघटनाको जोखिम विश्लेषण :

४.१.११ अन्य प्रकोपहरु

- ४.१.१२ गाउँपालिकाका मूल्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु
- ४.२ परम्परागत ज्ञान र सीप विश्लेषण
- ४.३ जलवायू परिवर्तनको प्रभाव विश्लेषण

तालिका सूची

- तालिका : १ गाउँपालिकाको वडागत क्षेत्रफल विवरण
- तालिका २ : सडक संजालको विद्यमान अवस्था
- तालिका ३ : गाउँपालिकाको भु-उपयोग
- तालिका ४ : वडागत जनसंख्या विवरण
- तालिका ५ : उमेर अनुसारको जनसंख्या
- तालिका ६ : जातजाति अनुसार जनसंख्याको विवरण
- तालिका ७ : गाउँपालिकामा अपाङ्गताको विवरण
- तालिका ८ : वडा स्तरीय प्रकोप स्तरीकरणमा देखिएमा मुख्य प्रकोपहरु
- तालिका ९ : प्रकोप स्तरिकरण मतभार
- तालिका १० : विगत ३० वर्षको क्षतिको विवरण
- तालिका ११ : वडा अनुसार संकटासन्नता स्तरिकरण
- तालिका १२ : प्रकोप पात्रो
- तालिका १३ : मौषम पात्रो (Seasonal Calendar)
- तालिका १४ : वाली पात्रो
- तालिका १५ : विपद्को कारण, असर र समाधानका उपाय
- तालिका १६ : संस्थागत विवरण
- तालिका १७ : श्रोतहरुको विवरण
- तालिका १८ : गाउँपालिकाका मूल्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु
- तालिका १९ : जोखिम न्यूनीकरणकालागि गरिएका स्थानिय प्रयासहरु
- तालिका २० : जलवायू परिवर्तनेल गर्दा ल्याएका प्रभावहरु

अनुसूचीहरु

- अनुसूची १ : जोखिम नक्साडकन
- अनुसूची २ : प्रकोपको आधारमा वडागत जोखिमको सुचना संकलन
- अनुसूची ३ : वडागत प्रकोप स्तरिकरण
- अनुसूची ४ : विपद्को ऐतिहासिक समय रेखा

खण्ड १. प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभुमी :

नेपाल विपद् को उच्च जोखिम भित्र पर्ने मुलुक हो । जलवायू परिवर्तन, कमजोर भूवनौट, अव्यवस्थित वसोवास, विकास निर्माणमा विपद्को जोखिम पक्ष लाइ ख्याल नगर्दा प्रकोपका घटना बढ्दो अवस्थामा त रहेका छन् नै यसले गर्ने मानविय तथा भौतिक क्षति पनि बढ्दो अवस्था रहेको छ । विभिन्न अनुसन्धान र अध्ययन का अनुसार नेपालको कुल जनसंख्या को झण्डै ८० प्रतिशत जनसंख्या विपद्को जोखिममा रहेका छन् । यसरी जनसंख्याको ठूलो हिस्सा विपद् जोखिममा पर्दछन् ।

डोटी जिल्ला पनि विपद् जोखिमको उच्च जोखिमयुक्त जिल्ला हो । भौगोलिक हिसावले एकदमै कमजोर तथा चट्टानि भू बनोटका कारण बाढी, पहिरो जस्ता प्रकोपबाट बर्षेनी ठुलो धनजनको क्षति हुने गरेको छ । जोरायल गाउँपालिका पनि विपद् जोखिमको हिसावले जोखिमपूर्ण स्थानमा पर्दछ ।

१.२ जोखिम पार्श्वचित्र तयारी गर्नका लागि कानुनी तथा नीतिगत आधारहरु :

नेपालको संविधानको भाग ४ मा राज्यको निर्देशक सिद्धान्त र नीति मा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्व सूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनर्स्थापना गर्ने ।

नेपालको संविधानको अनुसुचि ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूची भित्र विपद् व्यवस्थापन,

स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ मा गाउँपालिका र गाउँपालिकाको अधिकार भित्र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि व्यवस्था ,

क) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धि स्थानिय नीति, कानुन, मापदण्ड, योजनाको कार्यान्वयन र नियमनका साथै विपद् जोखिम क्षेत्रको नक्साङ्कन

तथा वस्तिहरुको पहिचान र स्थानान्तरण तथा स्थानिय स्तरको विपद् सम्बन्धि तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान ,

ख) विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ भएको व्यवस्था,

१.३ विपद्को परिभाषा

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले विपद्लाइ यसरि परिभाषित गरेको छ ।

गैरप्राकृतिक विपद् : भन्नाले महामारी, अनिकाल, डेलो, कीट वा सक्षम जीवाणु आतङ्ग, पशु तथा चराचुरुङ्गीमा हुने फ्लू, प्यान्डामिक फ्लू सर्पदंश, जनावर, आतङ्ग, खानी, हवाई, सडक, जल वा औद्योगिक दुर्घटना, आगलागी, विशक्त ग्याँस, रसायन वा विकिरण चुहावट, ग्यास विस्फोटन, विषक्त खाद्य सेवन, वातावरणीय प्रदुषण, वन विनास वा भौतिक संरचनाको क्षति तथा प्रकोप उद्धार कार्यमा हुने दुर्घटना वा त्यस्तै अन्य गैरप्राकृतिक विपद् बाट उत्पन्न विपद् सम्भनु पर्दछ ।

प्राकृतिक विपद् : भन्नाले हिमपात, असिना, हिमपहिरो, हिमताल विस्फोट, अतिवृष्टि, बाढी, पहिरो तथा भू-स्खलन, ढुवान, खडेरी आँधी हरी वतास, शीतलहर, तातो हावको लहर, चट्टाङ्ग, भुकम्प, ज्वालामुखी विस्फोट, डेलो वा यस्तै अन्य प्राकृतिक विपद्बाट उत्पन्न जुनसुकै विपद् सम्भनु पर्दछ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण: भन्नाले विपद्पूर्व गरिने जोखिमको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन, विपद् रोकथाम तथा विपद्बाट हुने क्षतिको न्यूनीकरण तथा विकासका कार्यमा विपद् जोखिमलाई कम गर्ने सम्बन्धी कार्य सम्भनुपर्दछ । भनि उल्लेख गरेको छ । त्यसैका आधारमा यो विपद् पार्श्व जोखिम पार्श्वचित्र निर्माण गरिएको छ ।

विपद् पुनर्लाभ: भन्नाले विपद्को घटनापछि गरिने पुनर्निमार्ण एवम् पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धीत कार्य सम्भनु पर्दछ ।

विपद् प्रतिकार्य: भन्नाले विपद्को घटना घटनास्थ तत्कालै गरिने खोज, उद्धार एवम् राहतसँग सम्बन्धीत कार्य सम्भनुपर्दछ । र सो शब्दले विपद् प्रतिकार्यको पूर्व तयारीलाई समेत जनाउँछ ।

१.४ उद्देश्य :

जोरायल गाउँपालिकाको विपद् पार्श्वचित्र निर्माण गर्नुका मुख्य उद्देश्य गाउँपालिका भित्र हुने प्रकोपहरुको पहिचान गरी त्यसवाट हुने क्षति न्यूनीकरण र व्यवस्थापन गर्न विपद् तथा जलवायु उत्थानशिल्ल योजना निर्माण गर्न जोखिम पहिचान गर्नु को भने अन्य उद्देश्यहरु निम्न रहेका छन् ।

- ❖ संविधान, संघीय कानून र नीतिगत व्यवस्थाको परिपालना गर्नु ।
- ❖ गाउँपालिकाको वडा हरुको विपद् जोखिम नक्साङ्कन गरि जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने ।
- ❖ विपद् जोखिम क्षेत्रको बास्तविक अवस्था पत्ता लगाई आगामी दिनमा विपद् पुर्व, विपद्को समयमा र विपद् पश्चात गर्नु पर्ने कार्यलाई प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।
- ❖ विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धि गाउँपालिकाको नीति, कार्यक्रम तथा योजनाहरु बनाउन आधार प्रदान गर्ने ।

❖ विकास निर्माणका प्रक्रियामा विपद् जोखिम न्यूनिकरण लाई मुलप्रवाहीकरण गर्न सहयोग पुऱ्याउनु ।

१.५ तयारी विधि तथा प्रक्रिया :

जोरायल गाउँपालिका वहुप्रकोप वाट सिर्जित विपद्को जोखिममा रहेकोले यस क्षेत्रको विपद् जोखिम न्यूनिकरण गर्न विपद् जोखिम पाश्वचित्र निर्माण गरी आगामी दिनमा विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउन यो पाश्वचित्र तयार गरिएको हो । पाश्वचित्र तयार गर्दा निम्न विधि र प्रक्रिया अपनाइएको थियो ।

- विपद् जोखिम न्यूनिकरणबाटे पालिका स्तरका सरोकारवालाहरुलाई अभिमूखिरकण
- प्रत्येक वडामा सरोकारवालाहरुको उपस्थितीमा वडाको जोखिम नक्साङ्कन
- नक्साङ्कनका आधारमा सूचना संकलन
- प्रकापको स्तरिकरण
- जेष्ठ नागरिकहरु संगको छलफलबाट विपद्को ऐतिहाँसिक अवस्था विश्लेषण
- बालबालिका हरुसंगको छलफलद्वारा वडाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन तथा सूचना संकलन
- वडा तहबाट संकलित सूचनाहरुको विश्लेषण तथा दस्तावेजीकरण

१.६ पार्श्वचित्र निर्माण प्रक्रियामा प्रयोग गरिएका औजारहरु :

जोरायल गाउँपालिकाको जोखिम पाश्वचित्र निर्माण गर्दा आवश्यक सूचना र अवस्था पहिचान गर्न ६ वटै वडामा त्यहाका जनप्रतिनिधी, जेष्ठ नागरिक, महिला स्वयम्भेविका, शिक्षक, बाल क्लवका प्रतिनिधी, वि.व्य.स. तथा स्थानिय जानिफकार लगायतका सरोकारवालाको उपस्थितिमा वडागत रूपमा निम्न बमोजिमका औजारहरु प्रयोग गरिएको थियो ।

- **विपद् जोखिम नक्साङ्कन :** गाउँपालिकाको विपद् जोखिम अवस्था पहिचान गर्न विपद् जोखिम नक्साङ्कनको औजार प्रयोग गरिएको थियो । यो औजार प्रयोग गर्दा सहभागीहरुलाई वडाको समग्र चित्र भल्किने नक्सा निर्माण गर्न लगाइएको थियो । नक्साङ्कन पश्चात विपद्को जोखिम क्षेत्रहरुमा रातो रंगले संकेत गरिएको थियो ।
- **सूचना संकलन फारम :** जोखिम नक्साङ्कनलाई आधार बनाई सहभागीहरुसंग छलफल गरी वडाका प्रकोपहरुको पहिचान गरिएको थियो । यस विधीमा पहिचान भएका प्रकोपहरुले विभिन्न क्षेत्रमा पार्न सक्ने क्षतीहरुको आंकलन गरी सूचना संकलन गरिएको थियो ।
- **प्रकोप स्तरिकरण :** वडा तहमा हुने प्रकोपहरुको स्तरिकरण गर्न मतदान विधिको प्रयोग गरिएको थियो । यस विधिको प्रयोगबाट प्रकोपहरुको स्तरिकरण गरी प्राथमिकता निर्धारण गरिएको थियो ।
- **विपद्को ऐतिहाँसिक समय रेखा :** वडाको जोखिम नक्साङ्कनका लागि उपस्थित सहभागी तथा सरोकारवालाहरु मध्येबाट जेष्ठ नागरिकहरुसंग छलफल गरी विगत ३० वर्षको विपद् का घटना ले गरेको क्षति वारे जानकारी लिइएको थियो ।
- **पात्रोहरु :** जलवायु परिवर्तनका कारण प्रकोप को समय, वालीनालि लगाउने र भित्राउने समयमा आएको परिवर्तन तथा मौसममा आएको परिवर्तनका विषयमा सरोकारवाला पक्षहरुसंग बसी विगत ३० वर्ष पहिले र हालको समय मा आएको बदलावका बारेमा जानकारी लिइएको ।
- **प्रकोपको कारण र असर विश्लेषण :** गाउँपालिकाका वडाहरुमा गरीएका विपद् वाट हुने क्षतिको कारण र असर विश्लेषण गर्न का लागि वृक्ष विश्लेषण विधिको माध्यमबाट कारण र असर का साथै संभावित समाधानका उपायहरु छुट्याउन लगाइएको थियो ।
- **३.६ संस्थागत विश्लेषण रोटी चित्र (भेन डायग्राम) :** विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम तथा विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि सहयोगी निकाय तथा सरोकारवालाहरुको पहिचान गर्न यो विधिको प्रयोग गरिएको थियो ।
- **श्रोत समाग्रीको विश्लेषण :** यस विधिबाट गाउँपालिकामा विपद् सँग सामना, खोज उद्धार र पुर्नलाभका लागि रहेका श्रोत सामाग्रीहरुको अवस्था विश्लेषण गरिएको थियो ।
- **परम्परागत ज्ञान र सीप विश्लेषण :** वडाहरुमा गरीएको छलफलका आधारमा समुदायमा विपद्को सामना गर्न परम्परागत रूपमा अपनाइएका विधिहरूको बारेमा छलफल गरिएको थियो ।

- जलवायु परिवर्तनको प्रभाव विश्लेषण :** जोरायल गाउँपालिकमा जलवायु परिवर्तनका कारण विभिन्न क्षेत्रमा विगत ३० वर्षमा परेको प्रभाव र कारण हरुको विश्लेषण गर्न यो विधि को प्रयोग गरिएको थियो ।
- जिविकोपार्जन विश्लेषण :** बडाहरुमा गरिएको छलफल र विश्लेषण बमोजिम प्रकोपहरूले यस गाउँपालिकामा जीविकोपार्जनका श्रोतहरु जस्तै कृषि, वनजड्डल, पशुपालन, जमिन र खानेपानी, सिंचाइ आदी क्षेत्रमा रहेका जिविकोपार्जनका सिपहरुको सूचना संकलन गरिएको थियो ।

१.७ सिमा :

जोरायल गाउँपालिकाको विपद् जोखिम पार्श्वचित्र निर्माण गर्दा आवश्यक तथ्याङ्क संकलनका लागि विभन्न औजारहरुको प्रयोग गरी ६ वटै बडाहरुवाट सूचनाहरु संकलन गरिएको थियो । यो पार्श्वचित्र निर्माणमा समुह छलफलबाट आएका सूचनाहरुलाई समावेश गरिएको छ । भौगोलिक अवस्था, सहभागिको तह, उमेर तथा स्मरणका आधारमा क्तिपय सूचना प्रयाप्त मात्रामा नआएको हुनसक्छ । उपुग सूचनाहरु द्वितीय तथ्याङ्कका स्रोतहरुबाट लिइएको थियो ।

खण्ड २ : गाउँपालिकाको परिचय

२.१. गाउँपालिकाको अवस्था :

जोरायल गाउँपालिका सुदूरपश्चिम प्रदेशको डोटी जिल्लामा रहेको छ । जोरायल गाउँपालिका पुर्नसंरचना अधिका साविकका ६ वटा गाउँ विकास समितिहरु मिलेर बनेको छ । जस अन्तरगत घण्टेश्वर, छातिवन, लक्ष्मीनगर, सरस्वतीनगर, गड्सेरा र निरौली गा.वि.सहरु रहेका छन् । जोरायल गाउँपालिकामा जम्मा ६ वटा बडा रहेका छन्, यसरी बडाहरु कायम गर्दा साविकका एक गा.वि.स लाई एक बडाको आधार मानिएको छ । गाउँपालिकाको केन्द्र साविकको सरस्वतीनगर गा.वि.स.को रावतकट्टे मा रहेको छ जुन जोरायल गाउँपालिको बडा नं ३ मा पर्दछ । यो गाउँपालिका डोटी जिल्लाको पश्चिम दक्षिण भागमा पर्दछ । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रफल ४९९.०८ वर्ग किलोमिटर रहेको छ ।

तालिका : १ गाउँपालिकाको बडागत क्षेत्रफल विवरण

बडा नं.	साविक गा.वि.स	साविक बडा	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.
१	घण्टेश्वर	१ - ९	३९.७५
२	छातिवन	१ - ९	४७.६३
३	सरस्वतीनगर	१ - ९	८७.९८
४	लक्ष्मीनगर	१ - ९	८६.८९
५	गड्सेरा	१ - ९	९४.५२
६	निरौली	१ - ९	६२.३९
	जम्मा		४९९.०८

श्रोत : संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय

२.२ जलवायुजन्य, हावापानी आदिको अवस्था र प्रभाव

पहाडी भु-भागमा रहेको जोरायल गाउँपालिका छ, धरातलिय भू वनौटका स्वरूले पहाडी र समथर क्षेत्रमा रहेको छ। तथापि, होचा तथा अग्ला पहाडी श्रृंखलाका काखमा रहेको समथर भु-वनोट मा यसको केन्द्र रहेको छ। यस गाउँपालिकामा मुख्य तथा पर्वतीय र समथर धरातलिय अवस्थिति रहेको छ। जोरायल गाउँपालिकाको पहाडी भेगमा हावापानी तथा जलवायु शितोष्ण तथा समथर भागमा उष्ण प्रकारको हवापानि छ। यस गाउँपालिकामा चैत महिना देखि भदौसम्म गर्मी हुन्छ भने असोज देखि फागुन सम्म याहांको हावापानी समशितोष्ण हुन्छ। यसैरी मंसिर, पुष र माघमा निकै जाडो हुन्छ। यहा असारको पहिलो हप्ता वाट असोज दोश्रोसाता सम्म मनसुनी वायूका कारण प्रशस्त वर्षा हुने गरेको छ। यस गाउँपालिकाको उच्च भुभागमा पुष माघ महिनामा हिमपात समेत हुने गर्दछ। जल तथा मौसम मापन केन्द्र दिपायल स्टेशनको रेकड अनुसार अत्याधिक तापक्रम ३६.३ डिग्री सेन्टीग्रेट (मे १९९२) र न्यूनतम तापक्रम २.९ डिग्री सेन्टिग्रेट (जनवरी १९८५) मा रेकड गरिएको थियो। सन १९२६ देखि १९८६ सम्मको दिपायल स्टेशनको रेकड अनुसार यहाँको वार्षिक औषत वर्षा १३२२ मिलिमिटर पाईएको छ। जिल्लाको वर्षा भरी हुने वर्षाको वितरण एकनासको पाइदैन। हिउँदमा कम वर्षा हुन्छ भने करिव ८०% वर्षा जुन देखि सेप्टेम्बर महिनामा हुन्छ।

२.३ प्राकृतिक स्रोत साधन, जस्तै जलसम्पदा, ताल, पोखरी, बन सम्पदा, खनिजपदार्थ आदि

यस गाउँपालिकामा रहेको कर्नासी, कुमरा, गड्सेरी गाड, कमलानदी लगायत खोलानालाहरु रहेका छन। यी खोलानालाहरुले यस क्षेत्रको सिँचाई तथा आवश्यक पिउने पानि तथा अन्य प्रयोजन को पानीको आवश्यकतालाई पुर्ति गरेका छन भने खोलामा वाढी आउदा विपद्को जोखिमपनि हुने गरेको पाइन्छ। यस गाउँपालिकामा छतिवन ताल, रंगेनि ताल बुडर गारि २ वटा तालहरु रहेका छन। गाउँपालिकामा हेक्टर जमिन वनजंगलले ढाकेको छ। यसल ३८०२घ रधुरीको घाँसपात तथा दाउराको आपुर्तिमा सहयोग पुगेको छ। बन क्षेत्र फडानी हुदै गएकाले वन्यजन्तुवाट अन्तवालीको नष्ट र मानिस माथि आक्रमण हुने गरेको छ भने बन क्षेत्रमा आगलागीको जोखिम पनि उत्तिकै कायम रहेको छ।

२.४ गाउँपालिका भित्र भएर बग्ने खोलानाला तथा नदी, तिनबाट पर्ने प्रभाव

यस गाउँपालिकाको सिमा क्षेत्र भित्र रहेर बग्ने कर्नासी, कुमरा, गड्सेरी गाड, कमलानदी लगायत ठुला तथा साना, खोलानाला र खहरखोलाहरु बग्ने गर्दछन्। वर्षातको समयमा खोलानालामा आउने वाढीले खोला नालाको नजीकमा रहेका संकटासन्न वस्तीहरु तथा जमिन कटान भइ प्रत्येक वर्ष क्षति हुने गरेको छ।

२.५ सडक तथा यातायातको अवस्था

जोरायल गाउँपालिकाको सडक यातायात को स्थिति हेर्दा ३२.५ कि.मि भिमदत्त राजमार्ग सडक पक्कि, २७ कि.मि ग्रामेल कच्च सडक ३२४.२१ कि.मि. गरी जम्मा ३८३.७१ कि.मि. सडक रहेको छ। यस गाउँपालिकामा यातायातका विभिन्न साधनहरूको उपयोग भएको देखिन्छ। गाउँपालिकामा, टेक्टर, जिप, मोटरसाइकल, बसहरु को समेत उपयोग गरिएको देखिन्छ।

तालिका २ : सडक संजालको विवरण अवस्था

वडा नं.	सडकको नाम	जोडिने बस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्रोवेल, कालोपत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	भिमदत्त राजमार्ग	सुगरखाल	गैरा	१२.५ किमि	कालोपत्रे	३०००
१	गैरा, खैगाड, मुडभरा	गैरा	खैगाड	३०.४ कि.मि	कच्ची	२०००
१	घोरडी बगस्ती	घोरडी	बगस्ती	१५ किमि	कच्ची	१०००
१	गोल्डेन मणिपुर	चैरानव्य	जोरायल	२० किमि	कच्ची	५००
१	गोगनपानी साकीणडाडा	गोगनपानी	साकीणडाडा	१० किमि	कच्ची	१५०
१	मणिपुर बेरुपाटा नागानी	मणिपुर	नागानी	४ किमि	कच्ची	१००
२	बुडर जोरायल	बुडर	वजिलेक	११ किमि	ग्रामेल	२०००
२	बुडर जोगबुढा	बुडर	घरेलु	३ किमि	ग्रामेल	७००
२	भिमदत्त राजमार्ग	फलटुडे	सुगरखाल	२० किमि	कालोपत्रे	७०००

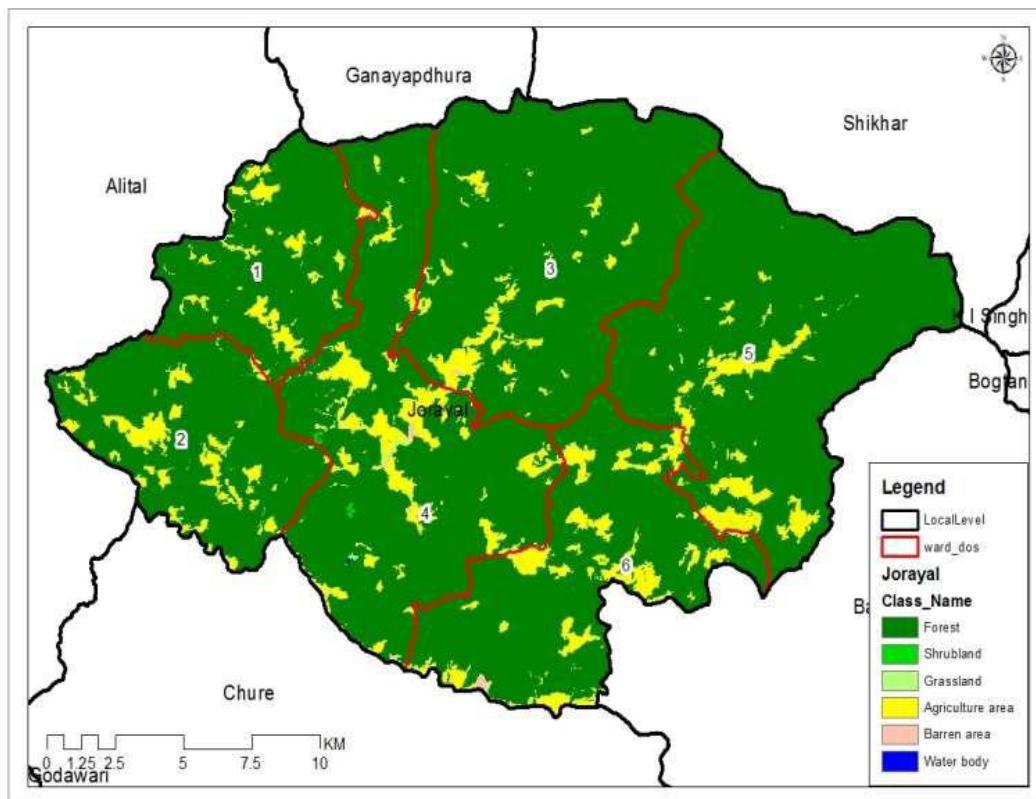
२	फल्टुडे ,उल्जे,कमलानदी सडक	फल्टुडे	कमलानदी	५ किमि	कच्च्य	३००
२	बुडर नाइल सडक	भट्टी	धिमडा	४ किमि	कच्च्य	१००
२	बुडर भिमदत्त स्मृति सडक	बुडर		१० किमि	कच्च्य	२००
३	चनकट्टे सेला अल्याडी	चनकट्ट	अल्याडी	११ कि मि	कच्च्य	६००
३	सेला गडाखर्क	सेला	गडाखर्क	१३ किमि	कच्च्य	१६०
३	सेला नौकुडा	सेला	नौकुडा	८ कि मि	कच्च्य	१५०
३	चनकट्टे कोला गड़सेरा सडक	चनकट्ट	मुलाइचाखान	७ किमि	कच्च्य	२५०
३	चनकट्टे बेलटुक्रा पातल	चनकट्टे	पातल	३ कि मि	कच्च्य	१५०
३	चनकट्टे बागखोर ठाडीगडा	चनकट्टे	ठाडीगडा	९ कि मि	कच्च्य	१५०
३	सेगुनी किम्तोडा	सेगुनी	किम्तोडा	८ कि मि	कच्च्य	६०
३					कच्च्य	
४	जोरायल बुडर सडक खन्ड	चनकट्टे	बुडर	३ कि मि	ग्रामेल	३०००
४	सिलीडवाग सिराडा	तलाल	सिराड	१० कि मि	कच्ची	१००
४	बुडर जोरायल	वजिलेक	सिलइगीवाग	१४ किमि	ग्रामेल	४०००
४	विनोडा खैगाड	विनोडा	खैगाड	१० कि मि	कच्ची	३००
४	पिपलकण्डे देउथला	पिपलकण्डे	सिरडा	१५ कि मि	कच्ची	३५०
४	नकु गाडेसाल	गाडेसाल	खसरे		कच्ची	१००
४	जोरायल	नकु	खैरखोला	१०	कच्ची	५००
४	जिजिकोट शान्तिनगर	जिजिकोट	शान्तिनगर	२०	कच्ची	१२००
४	हाट बगस्ति सडक	हाट	बगस्ति	६	कच्ची	६००
५	खहडा मुलाइचा खान	खहडा	मुलाइचा	६ कि	कच्ची	१५००
५	स्याउले दिपायल फास्टट्याक	सेरा	चिर्किट्टे	१८ कि	कच्ची	२०००
५	वल्कोडा	वल्कोडा	ढाण	८००मि	कच्ची	४८
५	जमनखण्ड रोड					
५	नगरडा खतेडा रोड	नगरडा	खतेडा	३ किमि	कच्ची	५००
५	हनिगाड जमनखण्ड	हनिगाड	जमनखण्ड	१ किमि	कच्ची	१०४
६	खसरे / खैरखोला	खसरे	गा.पा .	१३	कच्ची	४०००
६	खसरे/ सुनारीवगीडा	खसरे	वगडी	१०	निर्माणाधिन	
६	गावर ,थापलि जोरायल	गावर	जोरायल	३०	निर्माणाधिन	२५०
६	निरौलि सिराड	निरौलि	सिराड	१०	निर्माणाधिन	
६	शिर्शि सडक	शिर्शि		५	निर्माणाधिन	
६	ग्वानि सडक	आरुवाटा	गनि सम्म	५	निर्माणाधिन	५०
६	कफलतडी दह सिस्मोडा सडक	कफलतडी	सिस्मोडा	१०	निर्माणाधिन	५००

२.६ भू-उपयोग : कृषि, वन, खेर गझरहेको, पानीले ढाकेको, चरन, अवास आदि ।

भू -वनौट तथा भू-उपयोग

पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित डोटी जिल्लाको यो जोरायल गाउँपालिकाको भू-क्षेत्र विवरण्युक्त छ । पालिकाको लेक खण्ड कोहि पहाडी भू-भागमा हिउँ पर्ने देखि वेशीहरु पनि रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको भू-क्षेत्र भिरालो र सम्थर दुवै रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जमिन रहेपनि धेरै भू-भाग घाँसे भीरपाखा तथा चरन क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । जोरायल गाउँपालिकाको भूउपयोगको अवस्थो यस प्रकार रहेको छ ।

जोरायल गाउँपालिकाको भूउपयोग नक्सा

तालिका ३ :गाउँपालिकाको भू-उपयोग

विवरण	क्षेत्रफल (कि.मि)	प्रतिशत
खेतीयोग्यजमिन	२३२० हेक्टर	
बनजंगल		
जलश्रोत		
वसोवास क्षेत्र		
नदीक्षेत्र		
चटटानक्षेत्र		
जम्मा		

२.७ जनसङ्ख्याको विवरण :

जोरायल गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५ अनुसार यस गाउँपालिकाको कूल घरपरिवार ३८०३ र जनसंख्या २१,६६७ रहेको छ । यस गाउँपालिकाको जम्मा जनसंख्या २१,६६७ मध्ये महिलाको संख्या ११,०२३ अर्थात ५०.८७% र पुरुषको संख्या १०,६४२ अर्थात ४९.११% प्रतिशत रहेको छ । यस गाउँपालिकामा दुइ जना तेस्रो लिङ्ग रहेका छन् । वडा अनुसार सबैभन्दा उच्च जनसंख्या वडा नं. ४ मा ५,२१७ रहेको छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ५ मा २,७१४ रहेको देखिन्छ । विवरण अनुसार औषत घरपरिवारको आकार ५.७० रहेको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ४ : वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं	घरधुरी	महिला	पुरुष	तेश्रो लिङ्गी	जम्मा जनसंख्या
१	५१४	१४१४	१३७०	०	२७८
२	७६१	२३१५	२२५१	०	४५६६
३	५३७	१६६४	१६१६	१	३२८१
४	९१७	२७०९	२५०८	०	५२१७
५	५३२	१३४८	१३६५	१	२७१४
६	५४२	१५७३	१५३२	०	३१०५
जम्मा	३८०३	११०२३	१०६४२	२	२१६६७

श्रोत: जोरायल गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५.८ उमेर अनुसारको जनसङ्ख्या :

गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने कुल २१,६६७ जनसंख्यालाई १५ वटा उमेर समूह बनाई राखिएको तालिका अनुसार यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी जनसंख्या ५-९ उमेर समूहको रहेको छ । यस उमेर समूहमा गाउँपालिकाको कुल जनसंख्याको ११.५४% रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम जनसंख्या ६५-६९ उमेर समूहको २.०६% रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा ४ वर्षसम्मका बालबालिकाहरूको संख्या ९.६६% रहेको छ । यस गाउँपालिकामा कुल श्रमयोग्य जनसंख्या १३,२७४ अर्थात कुल जनसंख्याको ६१.२६% रहेको छ । गाउँपालिकामा ७० वर्ष वा सो भन्दा माथीको जनसंख्या २.५२% रहेको छ ।

तालिका ५ : उमेर अनुसारको जनसंख्या

उमेर	वडा नं.						जम्मा
०-४	३०१	४०३	३१९	४७८	२२१	३७१	२०९३
५-९	३१६	४४७	३३४	५७६	२७७	३२१	२२७१
१०-१४	२९१	५३४	३७३	६१९	३२१	३५१	२४८९

१५-१९	२८८	५६५	३६६	५६०	३६८	३५४	२५०१
२०-२४	२५२	४६६	३२७	५३७	३०५	२९५	२१८२
२५-२९	२६१	४३२	३१९	४९८	२११	३५९	२०८०
३०-३४	१९६	३३९	२३६	३९१	२१५	२१६	१५९३
३५-३९	१८७	२८२	२२५	३२७	१८१	१९०	१३९२
४०-४४	१७६	२४३	१६२	३३०	१९१	१४७	१२४९
४५-४९	१४	२३५	१२२	२३३	९६	१२७	९०७
५०-५४	१४	१७७	१०६	१६५	७८	१०२	७२२
५५-५९	७८	१३२	१२१	१३६	७१	११०	६४८
६०-६४	९१	१२२	७५	१३९	५५	६६	५४८
६५-६९	८८	७७	८०	९९	५८	४४	४४६
७०+	७१	११२	११६	१२९	६६	५२	५४६
जम्मा	२७८४	४५६६	३२८१	५२९७	२७१४	३१०५	२१६६७

श्रोत: जोरायल गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५ २.९ जातजाति अनुसार जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकामा ब्राह्मण, क्षेत्री ठकुरी, सन्याशी, जनजाती, दलित, बादी र अन्य समुदायको बसोवास रहेको छ । गाउँपालिकामा क्षेत्रीहरुको जनसंख्या सबैभन्दा बढी अर्थात कुल जनसंख्याको ५५.३५% रहेको छ । दोश्रोमा दलित को जनसंख्या कुल जनसंख्याको १६.४७% रहेको छ । त्यसैगरी जनजाती १४.५९%, बाहुन ७.६१%, ठकुरी ५.२५%, बादी ०.४८%, सन्याशी ०.२२% र अन्य ०.००९% रहेका छन् ।

तालिका ६ : जातजाति अनुसार जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	जातिगत जनसंख्या								
	ब्राह्मण	क्षेत्री	ठकुरी	सन्याशी	जनजाती	दलित	बादी	अन्य	जम्मा
६२	१७९४	१५६	०	४५६	३१६	०	०	२७८४	
४१६	१५५५	२८४	१७	९८४	१२८७	२१	२	४५६६	
५०२	१५५२	३११	०	२७४	६१२	३०		३२८१	
१४१	३०३३	२३	३२	११९९	७३६	५३	०	५२९७	
३४२	१६०८	३३०	०	०	४३४	०	०	२७१४	
१८७	२४५१	३५	०	२४८	१८४	०	०	३१०५	
जम्मा	१६५०	११९९३	११३९	४९	३१६१	३५६९	१०४	२	२१६६७

श्रोत: जोरायल गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

२.१० अपाङ्गताका आधारमा जनसंख्या :

यस गाउँपालिकामा कुल जनसंख्याको १.८९% अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु रहेका छन् । गाउँपालिकामा शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संख्या धेरै रहेको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको कुल संख्या ४१० लाई शतप्रतिशत मानी विश्लेषण गर्दा शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको संख्या ७४.३९% रहेको अर्थात ३०५ जना रहेको छ । यसै बहिरा १२%, ५%, ४.४०%, स्वर बोलाई सम्बन्धी अपाङ्गता २.४३%, श्रवण दृष्टि ०.९७% र मनोसामाजिक समस्या भएका ०.७३% रहेका छन् ।

तालिका ७ : गाउँपालिकामा अपाङ्गताको विवरण

वडा नं.	शारीरिक अपाङ्गता	बौद्धिक अपाङ्गता	दृष्टिबिहिन अपाङ्गता	बहिरा अपाङ्गता	स्वर बोलाई अपाङ्गता	श्रवण दृष्टि अपाङ्गता	मनोसामाजिक अपाङ्गता
१	३४	२	२	२	२	१	१
२	३०	३	४	७	१	०	१
३	२१	५	२	१६	०	१	०
४	१४५	१	१०	२२	५	२	१
५	४६	०	०	०	२	०	०
६	२९	१०	०	२	०	०	०
जम्मा	३०५	२१	१८	४९	१०	४	३
प्रतिशत	१.४०८	०.०९७	०.०८३	०.२२६	०.०४६	०.०१८	०.०१४

श्रोत: जोरायल गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७५

खण्ड ३ : प्रकोपको अवस्था (प्रकोप, जोखिम तथा विपद्को अवस्था)

३.१ प्रकोप स्तरिकरण :

जोरायल गाउँपालिकाको ६ वटै वडामा वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा अध्यक्ष, जनप्रतिनिधीहरु स्थानीय बुद्धी जीविहरू, ज्येष्ठ नागरिक, वालकलव, युवा, स्थानीय संघ संस्थाका प्रतिनीधि तथा सरोकारवालाहरूको सहभागितामा गरिएको VCA का आधारमा के-कस्ता प्रकोपहरू छन् र विपद्बाट हुने गरेका क्षति र सम्भावित जोखिमलाई आधार मानी त्यसमध्ये कुन प्रकोप मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ, भनेर मतदान विधिबाट वडाको प्रकोपहरुको स्तरीकरण गरिएको थियो । जुन यस प्रकार रहेको छ :

तालिका ८ : वडा स्तरीय प्रकोप स्तरीकरणमा देखिएमा मुख्य प्रकोपहरु

प्रकोप स्तरिकरण

वडा नं.	पहिलो	दोश्रो	तेस्रो	चौथौ	पांचौ	छैठौ	सातौ	आठौ	नवौ	दशौ
१	असिना	चट्याड	महामारी	पहिरो	खडेरी	वाढी	आगलागी	बन्यजन्तु	हावाहुरी	सडक दुर्घटना
२	बन्यजन्तु	पहिरो	असिना	सडक दुर्घटन	खडेरी	चट्याड	हावाहुरी	आगलागी		
३	पहिरो	वाढी	बन्यजन्तु	आगलागी	खडेरी	चट्याड	वलिनालिमा किरा	असिना	हावाहुरी	
४	वाढी	पहिरो	बन्यजन्तु	तुसारो	खडेरी	हावाहुरी	आगलागी	चट्याड	असिना	सडक दुर्घटना
५	पहिरो	आगलागी	वाढी	असिना	महामारी	खडेरी	बन्यजन्तु	हावाहुरी	चट्याड	सडक दुर्घटना
६	पहिरो	वाढी	असिना	वलिनालिमा किरा	सडक दुर्घटन	आगलागी	चट्याड	बन्यजन्तु	हावाहुरी	खडेरी

६ वटै वडामा समदायसँग गरिएको छलफल वाट जोरायल गाउँपालिकामा १२ वटा प्रकोपहरु पहिचान गरिएको छ । वडाहरुमा मतदान विधि द्वारा गरिएको सबै वडाहरुका प्रकोपहरुको जम्मा अंकभार यसप्रकार रहेको छ ।

तालिका ९ : प्रकोप स्तरिकरण मतभार

प्रकोप	पहिरो	वाढी	असिना	बन्यजन्तु	आगलागी	खडेरी	चट्याड	महामारी	सडक दुर्घटना	हावाहुरी	वालिनालिमा किरा	तुसारो
अङ्ग	१७३	१११	९६	९०	७३	५९	४६	३८	३०	२३	१८	८
स्तर	पहिलो	दोश्रो	तेस्रो	चौथौ	पाँचौ	छैठौ	सातौं	आठौं	नवौं	दशौं	एघारौं	वाहाँ

नेपालको संदर्भमा भुकम्प पहिलो प्रकोप हो तसर्थ जोरायलगाउँपालिकामा भूकम्पपछि दोश्रो ठुलो प्रकोपको रूपमा पहिरो रहेको छ । त्यसैगरी वाढी, असिना, बन्यजन्तु, आगलागी, खडेरी, चट्याड, महामारी, सडक दुर्घटना, हावाहुरी, वालिनालिमा किरा र तुसारो क्रमसः तेस्रो, चौथौं, पाँचौं, छैठौं, सातौं, आठौं, नवौं दशौं, एघारौं, वाहाँ र तेहाँ रहेका छन् ।

३.२ विपद्को ऐतिहासिक समय रेखा

यस जोरायल गाउँपालिकामा विगतमा कुन प्रकोपबाट कस्तो विपत्ति तथा क्षति भएको थियो भन्ने जानकारी लिन विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा मा छलफल गरिएको थियो । यस विधिको प्रयोग गर्दा विशेष गरी ज्येष्ठ नागरिकसँग छलफल गरिएको थियो । यसबाट प्रकोप दोहोराने प्रवृत्ति, त्यसले पुऱ्याउने भौतिक, सामाजिक, आर्थिक, मानवीय वा प्राकृतिक क्षति तथा प्रभावको बारेमा जानकारी लिइएको थियो । विगतको ३० वर्षको विपद्को क्षतिलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा विभिन्न प्रकारका ११२ वटा प्रकोपको घटनाबाट ९३ वटा घरहरु पुर्ण क्षति भएको छ भने १४६ जना मानिसहरुको मृत्यु भएको छ । यसैगरी हालसम्म २५१५ घर परिवारहरु कुनै कुनै प्रकोपबाट प्रभावित भएको पाइन्छ भने करौडौंको मुल्य वरावरको आर्थिक क्षति भएको देखिन्छ जुन यस प्रकार छ ।

तालिका १० : विगत ३० वर्षको क्षतिको विवरण

वडा	प्रकोपको घटना	भौतिकक्षति घरको क्षति	सामाजिकक्षति	आर्थिक क्षति	मानविक्षति मृत्यु)	प्राकृतिक क्षति रोपा	प्रभावित परिवार
१	२४	३०	६ घर विस्थापित	१३४८४०००	५७	८६	३२०
२	२३	८	१ घर विस्थापित	२६२०००००	७५	२२५	५६०
३	२२	१९	१ वस्ति सार्नुपरेको	१२१८००००	३	१२६	३५०
४	१९	१८	३५ घर सार्नुपरेको	३५९९००००	८	५३०	५९०
५	१३	६		१९६७७०००	०	६१४	३४०
६	११	१२		६९५७५०००	३	९२५	३५५

३.३ वडाको संकटासन्त विश्लेषण

स्थानीय विपद् तथा जलवायू उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिकाले निर्दिष्ट गरेको संकटासन्तता स्तरिकरण विधिअनुसार तोकिएका सूचकहरुलाई आधार मानी विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा को सूचना वाट आएका क्षतिको विश्लेषण गरी देहाय वमोजिम वडाहरुको संकटासन्तता विश्लेषण गरिएको छ । यसरी अंकभारको आधारमा उच्च, मध्यम र न्युन गरी तिन तहमा संकटासन्तता स्तरीकरण गरिएको छ । जोरायल गाउँपालिकाको ६ वटै वडाहरुमा मध्यम जोखिममा रहेको पाइएको छ ।

तालिका ११ : वडा अनुसार संकटासन्नता स्तरिकरण

८	८	८	८	९	वडा नं.
८	८	८	८	८	मानविय क्षति
८	८	८	८	८	प्रभावित परिवार
८	८	८	८	८	घरको क्षति
८	८	८	८	८	आर्थिक क्षति
८	८	८	८	८	खेतीयोग्य भूमि र बन
८	८	८	८	८	सामाजिक क्षति
८	८	८	८	९	विगतमा भएका विपद्का घटनाक्रम
८	८	८	८	९	बालीलगाउने वा भित्रयाउने समयमा आएको परिवर्तन
८	८	८	८	९	तपक्रममा आएको परिवर्तन
८	८	८	८	९	जोखिमले भविष्यमा पार्न सक्ने असर
८	८	८	८	९	श्रोतको उपलब्धता तथा पहुँच
८	८	८	८	९	संस्थागत क्षमता
८	८	८	८	९	जनसंख्याको विश्लेषण
८	८	८	८	९	स्थानीय ज्ञान, सीप, क्षमता र प्रविधि
८	८	८	८	९	जम्मा
८	८	८	८	९	स्तर

स्पष्टिकरण :

क्र.स.	अड्कभार	स्तर
१	३८ भन्दा माथी अड्कभार	उच्च सङ्कटासन्न
२	२४ देखि ३८ सम्म अड्कभार	मध्यम सङ्कटासन्न
३	२३ भन्दा कम अड्कभार	न्यून सङ्कटासन्न

३.४ पात्रोहरु :

कुन प्रकोप कहिले वा कुन महिना हुन्छ, मौषम मा आएको परिवर्तन र वालिनालि लगाउने समयमा आएको परिवर्तन पत्ता लगाउन पात्रो हरुवाट सूचना संकलन गरिएको थियो । यस विधीबाट विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा पूर्वतयारी, अल्पीकरण र रोकथाम र अनुकूलनका के कस्ता कार्यक्रम कहिल गर्ने भनेर योजना बनाउन सहयोग पुग्दछ । यसै कुन मौसममा कुन प्रकारको खेती लगाउने भन्नेमा समेत सहयोगी हुन्छ ।

तालिका १२ : प्रकोप पात्रो

महिना		बैसाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	असोज	कार्तिक	माँसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
प्रकोप	३० वर्ष												
पहिरो	पहीले												
	अहिले												
वाढी	पहीले												
	अहिले												
वन्यजन्तु	पहीले												
	अहिले												
असिना	पहीले												
	अहिले												
हावाहुरी	पहीले												
	अहिले												
आगलागी	पहीले												
	अहिले												
खडेरी	पहीले												
	अहिले												
म्हामारी	पहीले												
	अहिले												
चट्याड	पहीले												
	अहिले												
सङ्क दुर्घटन	पहीले												
	अहिले												
तुसारो	पहीले												
	अहिले												

तालिका १३ : मौषम पात्रो (Seasonal Calendar)

महिना	३० वर्ष	बैसाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्वीन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र
मौषम													
मनसुन वर्षा	पहिले												
	अहिले												
हिउदे वर्षा	पहिले												
	अहिले												
गर्मी समय	पहिले												
	अहिले												
जाडो समय	पहिले												
	अहिले												

तालिका १४ : वाली पात्रो

महिना	३० वर्ष	बैसाख	जेष्ठ	असार	श्रावण	भाद्र	आश्वीन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फागुन	चैत्र
वाली													
धान रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
धान भित्रयाउने	पहिले												
	अहिले												
आलु रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
आलु भित्रयाउने	पहिले												
	अहिले												
मकै रोप्ने	पहिले												
	अहिले												
मकै भित्राउने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ छर्ने	पहिले												
	अहिले												
गहुँ भित्राउने	पहिले												
	अहिले												
विरुवाको फुल र फल लाग्ने समय	पहिले												
	अहिले												

३.५ विपद् वृक्ष विश्लेषण

गाउँपालिकाका वडाहरुमा गरीएको विपद् जोखिम नक्साङ्गन का औजारहरु मध्य विपद्वाट हुने क्षतिको कारणहरु, यसका असर र संभावित समाधानकाउपायहरु बारे समुदायसंग छलफलगार्दा निम्नअनुसार विश्लेषण रहेको छ।

तालिका १५ : विपद्को कारण,असर र समाधानका उपाय

क्र. सं.	विपद्को संभावित अवस्था	विपद् वाट हुने क्षती को कारा	असर	सम्भावित समाधानका उपायहरु
१	भूकम्प वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • कमजोर घर संरचना • जनचेतनाको कमी • पूर्वतयारीको कमी • भूकम्प प्रतिरोधि घर बनाउने निति नहुनु • ठूला र अग्ला घर बनाउने होडवाजि, देखासिकी • ध.भू बनोट टनोट न गर्ने • कमजोर र गुणस्तरहिन समाग्रिको प्रयोग हुनु • दक्ष कामदारको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> ■ मनुकोमृत्यु अंगभंग ■ घरवास विहिन ■ गरीबि, खान बस्नको अभाव ■ पशुचौपायको मृत्यु ■ महामारी ■ मानसिक चिन्ता 	<ul style="list-style-type: none"> • भूकम्प प्रतिरोधि संरचना निर्माण गर्ने • जनचेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने • पूर्वतयारी गर्ने • घर निर्माण निति तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने • बलियो होचो घर बनाउने, देखासिकी न गर्ने • भू बनावट हेरेर घर संरचना बनाउने • गुणस्तरीय समाग्रिको प्रयोग गर्ने • दक्ष कामदार लाई काम गर्न लगाउने तथा कामदारला तालिम दिने
२	पहिरो वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • अत्याधिक वर्षा हुनु • बनजंगल विनास • अव्यवस्थित सडक निर्माण • भिरालो जमिनमा खेति • भिरालो जमिनमा घर संरचन निर्माण गर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> • मानविय क्षति • आर्थिक क्षति र भौतिक संरचा भत्कनु • पशुचौपायको चरन क्षेत्र मासिनु • बाटोघाटो र खानेपानिका मुहानहरु मासिनु • खेतियोग्य जमिन मासिनु 	<ul style="list-style-type: none"> • बृक्षारोपण गर्ने • जथाभावि सडक न खन्ने • भौतिक संरचना निर्माण गर्दा जमिनको भु बनावट र भौगोलिक बनावट हेरेर निर्माण गर्ने • तटवन्ध लगाउने • खुला चरिचरान क्षेत्र बन्द गर्ने • पानिको उचित ढलनिकास गर्नु
३	बाढी वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • अत्याधिक वर्षा हुनु • आगलागी हुनु • जनचेतनाको कमी • बन जंगल विनास हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> • नदी खोला छेउ किनारमा रहेका खेति योग्य जमिन र घर संरचना बगाउनु • पशुचौपाय बगाउनु • मानविय क्षति गर्नु • कुलो नहर हरु बगाउ 	<ul style="list-style-type: none"> • नदी खोला कटान सम्भावित क्षेत्रमा बृक्षारोपण गर्ने • जनचेतना जगाउने • तटवन्ध लगाउने • बनजंगलको संरक्षण गर्ने • जथाभावि खोला नदी किनार वाट ढुङ्गा गिट्टी निकासी पैठारीमा रोक लगाउने • खोला किनारमा ढुङ्गा को वाल लगाउने
४	असिना वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • लेकालि र चिसो को करण • जलवायु र मौसम परिवर्तनका कारण • बढी उचाईका कारण • भौगोलिक अवस्था • परम्परागत खेति प्रणाली 	<ul style="list-style-type: none"> • अन्न वालि, तरकारी वालि र फलफूल वालिमा हानिनोक्सानि गरी भोकमारी हुन सक्छ • मानवीय र पशुचौपयमा क्षति 	<ul style="list-style-type: none"> • परम्परागत विधि अपनाउने (उल्टो बन्वरो राख्ने, छारो उजेल्ने, तानित्रिक मत्र फुकाउने, उल्टो तावा राख्ने आदि) • प्रकृतिक तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने • जलवायु परिवर्तन थेग्ने वालि संरक्षण र लगाउने • असिना सहने वालि लगाउने • अन्न भण्डारण • वाली चक्रमा परिवर्तन • छिटो पाक्ने वाली रोपनीको खेती गर्ने • तरकारी खेतीमा बलियो टनेल प्रयोग गर्ने • पोलिहाउस बलियो बनाउने • बिउ जोगाउने
५	वन्यजन्तु वाट	• बनजंगल विनास	• फलफूल नोक्सान	• कुकुर पाल्ने

	हुने मानविय तथा वालिहरूक क्षति	<ul style="list-style-type: none"> .बन्यजन्तुलाई जंगलमा आहारको कमी • स्थानीय जारे कुकुर लोप हुनु र नपालु • .जथाभावी बसोबास • . अत्यधीक बनमाराको बृद्धि • जंगलि जनावरको बासस्थान अतिक्रमण हुनु • जंगलि जनावर भगाउने पुराना उपाय छोड्नु 	<ul style="list-style-type: none"> वालवालिकालाई तर्साउने • मानिसहरूलाई आक्रमण • अन्नबाली नास • घरका छाना भत्काउन • रोग फैलने • आयआर्जन घट्ने • चौपायमाथि आक्रमण • डरत्रास 	<ul style="list-style-type: none"> • ठूलो ध्वनी निकाल्ने संयन्त्र बनाउने • भयाउने(पुतला) राख्ने • जंगल विनास रोक्ने. • चौकीदारको व्यवस्था गर्ने • बन क्षेत्रको घेरवार गर्ने • बनमारा हटाउने अभियान चलाउन
६	आगलागी वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • जनचेतनाको कमी • बनजंगलको विचमा घर बरिभएकोले • खुला चरी चरानको कारण • बालबच्चाको लापरवाहीका कारण • जथाभावी आगो प्रयोग • हावाहुरी • लापरवाही 	<ul style="list-style-type: none"> • घर गोठ जल्ने • पशुचौपाया जल्ने • सम्पति जल्ने • मानिस मर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • खरको छाना हटाउने • सलाईलाईटर टाढा राख्ने • घास दाउरा घर भन्दा टाढा राख्ने • सुरक्षित चुलो निर्माण • जथाभावी बनमा आगो नलगाउने • बालबालीकाबाट सलाई लाईटर टाढा राख्ने • आगलागी बारे चेतना मूलक कार्यक्रम गर्ने • जंगलमा अग्नी रेख निर्माण गर्ने • अगेनो निभाउने(छाप्ने) • घना बस्ती भएको ठाउमा पोखरी बनाउने • चुरोट/विडीका ठूटा जथाभावी नफाल्ने • विद्युतिय उपकरण ठिकठाक राख्ने
७	खडेरी वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • जलवायु परिवर्तन • समयमा पानि नपर्नु • जथाभावी जंगल फडानी 	<ul style="list-style-type: none"> • अनिकाल • अन्न किन्नु पर्ने • स्वास्थ्यमा असर • पानिका मुल सुक्ने • सिचाई कुलो सुक्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • खडेरी सहन सक्ने बिउ प्रयोग गर्ने • सिचाई कुला निर्माण विस्तार गर्ने • जंगल फडानी नगर्ने • कृतिम सिचाई, णली/सिचाई पोखरी निर्माण गरी सिचाई गर्ने • आकासेपानी संकलन गर्ने • बृक्षारोपण गर्ने • बन फडानी रोक्ने • अन्न भण्डार गर्ने
८	चट्याड वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • विद्युत लाइन र वाइरिङमा अर्थीड नगरिनु • गाउ बस्ति नजीक अग्ला सल्लका रुखहरु भएको जंगल हुनु • लेकालि र अग्ला डाँडाहरूमा मानव बस्ति र संरचना हुनु • प्राकृतिक कारण • जलवायु परिवर्तन • घरमा अर्थीड नगर्नु • जनचेतना अभाव • सल्लाको जंगल 	<ul style="list-style-type: none"> • पशु चौपाया मर्ने • घरको क्षतिहुनु • विद्युतलाईनमा नोक्सा • मानिसको मृत्यु • संचार अबरोद्ध • टावर अबरुद्ध 	<ul style="list-style-type: none"> • विद्युत लाइन र वाइरिङमा अर्थीड गरेर विद्युत जडान गर्ने • विद्युत पोल नजिक घर संरचना निर्माण न गर्ने • आकाश गड्याडगुडुड गर्दा वर्तित बन्द गर्ने • परम्परागत घरमा सिउडि रोजे, जमुना को काठको प्रयोग गर्ने • घरमा तथा सार्वजनिक स्थलमा अर्थीड गर्ने • घर नजिक ठूला रुख हटाउने • डाडामा बस्ती नबसाल्ने • चट्याड पर्ने समयमा विद्युतिय सामग्रीको प्रयोग नगर्ने • विद्यालयमा चट्याड प्रतिरोधि प्रविधि जडान गर्ने
९	महामारी वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • दुषित तथा बासी सडे गलेक .खाना खानु 	<ul style="list-style-type: none"> • भाडा पखाला, हैजा जस्ता रोगको 	<ul style="list-style-type: none"> • खानेपानीको मुहान को सरसफाइ गर्ने • व्यक्तिगत सरसफाइ गर्ने

		<ul style="list-style-type: none"> • पानी दुषितहुनु र दुषित पार्ने पिउनु • सरुवा रोग फैलनु • जन चेतनाको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> सक्रमण फैलिनु • मानिस तथा जनावरको मृत्यु हुने, • गरीबी को दर बढ्नु वालीरोपनीमा विभिन्न रोग लाग्नु 	<ul style="list-style-type: none"> • पानी सुद्धिकरण गरेर मात्र पिउने • सरसफाईको लागि जनचेतना फैलाउने • रोग विरुद्धका खोप लगाउने • सावुन पानीले वारम्वार हात धुने • स्वास्थ्य संस्था जाने • संक्रमितको नजिक नजाने
१०	सडक दुर्घटना वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • स्तरिय सडक नहुनु • सडकमा खाल्टाखुल्टी हुनु • उमेर नपुगी सवारी साधन चलाउनु • सडक सांघुरो हुनु • ट्राफिक नियमको उलंघन • मा.प.से.गरी सवारी साधन चलाउनु • बालबालिकालाई सडकतिर खेल्न छाडनु • पार्किङ व्यवस्थित नहुनु • सडक अधिकार क्षेत्र मिच्चनु • तिब्र गतिमा सवारी चलाउनु • पुराना सवारी साधनको प्रयोग । • गाडीको क्षमता भन्दा बढि यात्रुहरु वोक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> • मानिसको मृत्यु • अंगभंग हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> • सडक नियमित मर्मत सम्भार गर्ने • ट्राफिक नियम पालना गर्ने • जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने • मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी साधन नचलाउने • बालबालिकाहरुलाई सडकमा खेल्न जान नदिने • समय समयमा चालकहरुलाई ट्राफिक नियमको बारेमा सचेतना कार्यक्रम दिलाउने । • चौक तथा घुमाउरो बाटाहरुमा ट्राफिक चिन्ह तथा संकेराख्नु । • सडक निर्माण गर्दा सडक मापदण्ड को पालना गर्नु
११	हावाहुरी वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • कमजोर घरका छाना • जस्ताले छाएका विद्यालय • भौगोलीक वनावट • मौसम परिवर्तन • डाढामा विद्यालय स्थापना • घर नजिक ठुला रुख 	<ul style="list-style-type: none"> • मानविय क्षती • आगलागी हुन सक्ने • घरको छाना उडाउने • बालबालिकालाई चोटपटक लाग्ने • फलफुल खेतीमा नोक्सान • विद्यालयको छाना उडाउने • रुखविरुद्ध ढाल्ने • वालीरोपनी ढलेर नोक्सान • संचारमा बाद्य अवरो 	<ul style="list-style-type: none"> • डाढामा बस्ती नवसाल्ने • पुराना र बुढा रुख हटाउने • घरकोछानाबलियो बनाउने • सुरक्षित र पक्कि घर बनाउने • वृक्षारोपण गर्ने • समर्थर र गहिरो ठाउँमा घर निर्माण गर्ने •
१२	वालिनालिमा किरा वाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • कम गुणस्तरको वित्तविजन प्रयोग • जलवायू परिवर्तन 	<ul style="list-style-type: none"> • अन्नवाली मा नोक्सान • कृषि उत्पादन घट्नु 	<ul style="list-style-type: none"> • धान काटेपछि ठुटाहरु जलाउने, • ठुटा डुब्बेगरी पानी पटाउने • वैरांको पातको टुप्पामा रहेका फुलहरुलाई पातको टुप्प चुडेर नष्ट गर्ने • जैविक विषादी प्रयोग गर्ने
१३	तुसारोवाट हुने क्षति	<ul style="list-style-type: none"> • जलवायू परिवर्तन • पहाडी वनोट • परम्परागत खेति प्रणाली 	<ul style="list-style-type: none"> • फलफुल नोक्सान, • वाली नोक्सान • खानेपानी पाइपमा 	<ul style="list-style-type: none"> • वालीचक्र परिवर्तन • न्यानोको व्यवस्था गर्ने • अन्न संचित गर्ने

	<ul style="list-style-type: none"> • वालि चक्रमा परिवर्तन गर्ने नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> पानी जाम • सडक दुर्घटना • बृद्धहरुलाई दम बढ़ने/मर्ने • गाई बस्तुको चरिचरण बन्द • धास/दाउरामा समस्या 	<ul style="list-style-type: none"> • पशु आहार भण्डारण गर्ने • टनेल खेति गर्ने
--	---	---	---

३.६ क्षमताको विश्लेषण :

३.६.१. संस्थागत विश्लेषण रोटी चित्र (भैन डायग्राम)

विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलन कार्यक्रम तथा विपद् तथा जलवायु उत्पानशील योजना कार्यान्वयन गर्नका लागी हाम्मे जस्तो मुलुकमा सबैको साथ र सहयोगको आवश्यकता हुन्छ । यसका लागि गाउँपालिकाले प्रदेश तथा संघिय सरकार, जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा रहेका तल उल्लेखित सम्पूर्ण सरकारी तथा गैरसरकारी संघ-संस्था, विकास साफेदार हरु संग समन्वय र सहयोग लिइ योजना कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ ।

३.६.२ संस्थागत विश्लेषण :

यस जोरायल गाउँपालिकामा विपद् को पूर्वतयारी, रोकथाम र अल्पिकरण र विपद्को समयमा गरिने प्रतिकार्य तथा पुर्वतयारी , विपद् पश्चात्को पुनर्स्थापना, जिविकोपार्जन र पुनर्निर्माण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका का लागी सहयोग पुऱ्याउन विभिन्न निकाय तथा संघ संस्थाहरुको भुमिका महत्वपूर्ण हुन्छ । जलवायु परिवर्तन र विपद् जोखिम व्यवस्थापनका सबालमा आर्थिक, प्राविधिक तथा मानविय सहयोगका लागी यस गाउँपालिकामा मुख्य रूपमा सहयोग गर्ने निकाय, संघसंस्था र विकास साभेदारहरुको विवरण देहाय वर्मोजिम रहेको छ ।

तालिका १६ : संस्थागत विवरण

क्र.सं.	कार्यालय / संघसंस्था	भौगोलिक दूरी	विपद् जोखिम व्यवस्थापनका लागि प्राप्त हुनसक्ने सहयोग	संपर्क नं.
वडा तहमा				
१	वडा कार्यालय		भौतिक पूर्वाधार तथा विकास निर्माणमा विपद् जोखिम न्यूनिकरण लाइ मुलप्रवाहिकरण, सचेतना कार्यक्रम संचालन, राहत वितरण	
२	विद्यालयहरु		उद्धार कार्यमा सहभागिता, जनचेतना अभिवृद्धि कार्यमा सहयोग, आश्रयस्थल	
३	स्वास्थ्य चौकि		स्वास्थ्य उपचार, औषधि भण्डारण, प्रेषण	
४	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका		महिला मानव स्वास्थ्य समस्या समाधानमा सहयोग	
५	नेपाल रेडक्रस उपशाखा		प्राथमिक उपचार, भूकम्प लगायतका प्रकोप सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम, राहत समाग्रीका लागी समन्वय	
६	सामुदायीक वनहरु		जोखिम न्यूनिकरणका कार्यक्रम जस्तै वृक्षरोपण लगायत, नगद, काठ तथा अन्य सहयोग	
७	प्रहरी चौकि		सुरक्षा प्रदान, खोज उद्धार	
८	आमा समुह		विपद् सम्बन्धी जनचेतना, सक्रिय सहभागिता, प्रचारप्रसार	
९	युवा क्लब		विपद् सम्बन्धी जनचेतना, न्यूनिकरण कृयाकलाप सहभागिता, खोज उद्धारमा सहयोग	
१०	वाल क्लब		विपद् सम्बन्धी जनचेतना, न्यूनिकरण कृयाकलाप सहभागिता,	
११	स्थानिय व्यावसायी		राहत समाग्री सहयोग	
गाउँपालिका तथा जिल्ला तहमा				
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय		सहकार्य, खोज, उद्धार तथा सुरक्षा टोलि परिचालन, समाग्री प्रदान तथा खोज, उद्धार व्यवस्थापन	
२	जिल्ला समन्वय समिति		समन्वय, अनुगमन	
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय		खोज, उद्धार तथा सुरक्षा	
४	नेपाल सेना		खोज, उद्धार तथा सुरक्षा	
५	सशस्त्र प्रहरी वल		खोज, उद्धार तथा सुरक्षा	
६	इलाका प्रहरी कार्यालय, प्रहरी चौरा		खोज, उद्धार तथा सुरक्षा	
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी		प्राथमिक उपचार, भूकम्प लगायतका प्रकोप सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम, राहत समाग्रीको व्यवस्था	
८	खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन		खानेपानी आयोजना निर्माण, मर्मत सम्भार तथा	

	कार्यालय		प्राविधिक सहयोग	
९	कृषि ज्ञान केन्द्र		कृषि सेवा तालिम, बाली रोपनी विकास, बिउ .बिजन वितरण, जिविकोपार्जन र अनुदान तथा अनुकूलनका कार्यक्रम	
१०	जिल्ला वन कार्यालय		वृक्षरोपण, नर्सरी व्यवस्थापन तथा तालिम ,विरुवा वितरण ,राहतमा काठ वितरण र प्राविधिक सहयोग	
११	जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन कार्यालय		सिंचाइ नहर,कुलो,पोखरी निर्माण तथा आयो जनाका लागि आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग	
१२	भु जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय कार्यालय		बाढी, पहिरो तथा भूक्षय नियन्त्रणका लागि एकीकृत जलाधार व्यवस्थापन	
१३	जिल्ला अस्पताल		घाइतेको स्वास्थ्य उपचार ,एम्बुलेन्स व्यवस्थापन ,औषधि भण्डारण,प्रेषण	
१४	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय		स्वास्थ्यकर्मी परिचालन,समन्वय	
१५	शिक्षा समन्वय इकाई		समन्वय,	
१६	उद्योग वाणिज्य संघ		राहत संकलन,वितरण	
१७	युनिसेफ		योजना निर्माणमा सहयोग,विपद् व्यवस्थापन,वाल संरक्षण,शिक्षा,स्वास्थ्य,खानेपानी, सरसफाई क्षेत्रमा सहयोग,आपतकालिन मानविय सहयोग	
१८	यु.एन.एफ.पि.ए.		म्महिला र किशोर,किशोरी का लागि न्यूनिकरण र आपतकालिन मानविय सहयोग	
१९	गै.स.स.		सुचना प्रवाहमा सहयोग, आर्थिक तथा सामाग्री सहयोग र जनशक्ति परिचालन, आयआर्जन का क्रियाकलाप संचालन	
२०	नेपाल पत्रकार महासंघ		सुचना संकलन, समाचार निर्माण,प्रसारण,	
२१	वैंक तथा वित्तिय संस्थाहरु		बचत तथा ऋण प्रदान , राहत सहयोग	

३.७ श्रोतहरुको विश्लेषण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न समुहहरु, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, सहकारी संस्था, सुरक्षा निकाय, लगायतका संस्थाहरु र उनिहरुसँग रहेको साधन र श्रोत को रूपमा लिइएको छ । यसका अतिरिक्त गाउँपालिकाभित्रका खुल्ला क्षेत्रहरु, पानीको स्रोतहरु तथा मुहान, पालिका क्षेत्रका सिकर्मी तथा डकर्मीहरु ,तालिम प्राप्त पौडीबाज, तालिम प्राप्त स्वयमंसेवक, महिला स्वास्थ्य स्वयसेविका, स्वास्थ्यकर्मी,तालिम प्राप्त कृषि प्राविधिक, शिक्षक, कर्मचारी, भौतिक संरचना ,विपद् जोखिम न्यूनिकरण र प्रतिकार्यका सामाग्री आदी हरु पनि विपद् व्यवस्थापनका श्रोतहरु हुन ।

तालिका १७ : श्रोतहरुको विवरण

विवरण	नाम र रहेको स्थान (कहाँ)	वडा नं.	सङ्ख्या (कठि)
भौतिक स्रोत			
पुल	वडाखेत भो.पु ,वडखेत , खार भो .पु	१	२
	कमला नदी भो.पु,उल्जे र त्रिवेणी भो.पु त्रिवेणी	२	२
	ठूलिगाड,कुमरम,सैगडा	४	७

	चौकी,बोगडा,दुवारी,नकुरडा,बोहरा गाउँ	५	५
	गावर,लमौते,जारिम घाट,शिर्श	६	८
	चनकट्टे,गडाखर्क,कोला,सेगुनि,रावतकट्टे,बेलटुका,आरा,गोगनि गाड	३	८
भूकम्प प्रतिरोधी विद्यालय भवन	रामपुर म.वि,बुडर	२	२
	खैगाड,विनोडा,चुचुन्दुडगा,छेपन्ना,	४	७
	नवोदय मा.वि,माहाकालि मा.वि,जनप्रयि आ.वि,महेन्द्र आ.वि	५	६
	खसरे,गुनड,बसौटी,निरौलि	६	४
पक्कीबाँध			
खुलाचउर	गैरा,मणिपुर, सुन्तेक	१	४
	बुडर	२	२
	बगस्ति,खैगाड,हाट,	४	६
	पोखरा	५	१
	गावर,खसरे,निरौलि,दह,लमौते	६	५
पूर्वसूचनाप्रणाली			
लाइफज्याकेट	वड कार्यालय	६	३
	वडा कार्यालय	३	१२
झुङ्गा			
डोरी	वडा कार्यालय मणीपुर	१	१ रोल
	वडा कार्यालय	४	१ रोल
	वडा कार्यालय	५	२ रोल
	वडा कार्यालय	६	१ रोल
	वडा कार्यालय	३	२ रोल
अग्नीनियन्त्रण सामाग्री सेट			
फाएर बल			
खोज तथाउद्धारका सामाग्री सेट (गैटी, सावेल, पिक, डोरी आदि)	वडा कार्यालय मणीपुर	१	२
	वडा कार्यालय बुडर	२	५
	वडा कार्यालय	४	१२
	वडा कार्यालय	५	८
	वडा कार्यालय	६	४

	वडा कार्यालय	३	१ सेट
भत्केका संरचनाहरु हटाउने, काटने सामग्रीहरु	वडा कार्यालय	६	१
त्रिपाल	वडा कार्यालय मणीपुर	१	२
	वडा कार्यालय २ बुडर	२	३
	वडा कार्यालय	४	३
	वडा कार्यालय	५	२
	वडा कार्यालय	६	२
कम्बल			
हाइजीनिकिट			
वेवीकिट			
डिग्नीटीकिट			
सेल्टर किट			
अपांगताभएकाव्यक्तिकोलागि सामग्रीहरु (वैशाखी, हिवल चेय चस्मा, सेतो छडी, इयर फोन आदि)	वडा कार्यालय २ बुडर	२	२
सेफ्टी हेल्मेट	वडा कार्यालय मणीपुर	१	७
	वडा कार्यालय बुडर	२	३
	वडा कार्यालय	४	४
	वडा कार्यालय	५	१०
	वडा कार्यालय	६	१५
	वडा कार्यालय	३	१०
स्टेचर	स्वास्थ्यचौकी मणीपुर		२
	स्वास्थ्यचौकी बुडर		३
एम्बुलेन्स	चन्कटे	३	१
दमकल			
पकाउने भांडाकुङ्डाहरु सेट	वडा कार्यालय मणीपुर	१	१ सेट
	वडा कार्यालय बुडर	२	२ सेट
	वडा कार्यालय	४	१ सेट
	वडा कार्यालय	६	१ सेट

	वडा कार्यालय	५	१ सेट
	वडा कार्यालय	३	१ सेट
अक्वागार्ड, पिपुष			
पानीफिल्टर गर्ने मेशिन			
सिकर्मी	सुन्लेक,गैरा ,बेरुपाटा,खडिना,गोगनपानी बुडर वडाभरी वडाभरी नकुरडा,खतेडा,चौकी वडाभरी	१ २ ४ ६ ५ ३	६ जना २ ३० ५० ५ २५
डकर्मी	सुन्लेक,गैरा ,बेरुपाटा,खडिना,गोगनपमनी बुडर वडाभरी वडाभरी बोकडा,अमौन,चोखालगउँ वडाभरी	१ २ ४ ६ ५ ३	५ २ ५० ५० ५ ३०
मानवीय स्रोत			
भूकम्पप्रतिरोधी घर वनाउन सक दक्षमिस्त्री	बुडर वडाभरी मनोहर बजार,सिस्मोडा,बोकडा	२ ६ ५	१ १० ४
आधारभूतखोज तथाउद्धार तालिमप्राप्तजनशक्ति	वडाभरी वडाभरी	४ ३	६ ५
जिल्लाविपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम प्राप्त जनशक्ति			
पौडीबाज	तितौले,गावर,तेलपरा,लमौते,खसरे वडाभरी	६ ५	२० ८
प्राथमिकउपचार तालिमप्राप्त			
ग्रामिण महिला स्वास्थ्य कार्यक्रम	खार,तोली,मणीपुर,बेरुपाटा,गैरा,घोरडी,सुन्लेक,नागानि,खैगाड ,	१	१४

म.स्वा.स्वयंसेविका)	वडाभरी	२	६
	वडाभरी	४	२०
	वडाभरी	६	१०
	वडाभरी	५	१२
	वडाभरी	३	१४
मनोसामाजिक परामर्शदाता			
आरआरटी			
अग्नीनियन्त्रक			
तारजालीवुन्न सक्ने	बुडर	२	२
	बगस्ति, नकु, गाणेशाल, कुमरा	४	२०
	गवर, तेलपरा, लमौते, उमरा, शिर्षखेत, खसरे	६	१०
	ववनकट्टे, सिस्मोडा	५	४
	वडाभरी	३	२५
अस्थायीआवास निर्माण तालिम प्राप्त जनशक्ति	बुडर	२	२
शवव्यवस्थापन गर्न सक्ने जनशक्ति			
विपद्व्यवस्थापन सम्बन्धितालिमदिन सक्ने जनशक्ति	खसरे, गावर	६	२
सामाजिक स्रोत			
सुरक्षित आवास सामुदायिक घर	डिलासैनि सा.व घर, रानिवन सा.व घर बुडर	२	२
	बगस्ति, पिपलकोट, भजना, खैगाड	४	५
	खसरे, बसौटी, गुनड, डाडागाउँ,	६	४
	सेगुनि, ठुल्छुडा, गडाखर्क, ओझागाउँ, लस्कर, सुनिखोला	३	६
आश्रय लिन सक्ने मठ, मन्दिर	खसरे, बसौटी, गुनड, डाडागाउँ, निरौली, दह, रवानि	६	७
आश्रय लिन सक्ने सार्वजनिक घ			
पानीआपूर्ती गर्ने ट्यांकर			
आर्थिक स्रोत			

ठुलाव्यापार व्यवसाय खादान्त	गैरा	१	२
	बुडर	२	२
	हाट,सिलगीवाग,	४	४
	सिमोडा	५	२
	चन्कटे	३	२
वडाको विपद्व्यवस्थापन कोष			
महिलाबचत समूह	खार,तोली,मणीपुर,बेरुपाटा,गैरा,घोरडी,सुन्लेक,नागानि,खैगाड ,	१	९
	वडाभरी	४	१०
	वडाभरी	२	८
	वडभरी	६	१३
	वडाभरी	५	१३
	वडाभरी	३	१५
समूहको कोष रु			
सहकारी	बरपिपल बचत तथा ऋण सहकारी गैरा ,जैविक विविधता संरक्षण कृषि सहकारी गैरा,ज्वतिपुञ्ज महिला बहुउद्देशियय सहकारी गैरा ,घण्टेश्वर बहुउद्देशियय स.स गैरा	१	४
	जेरायल बचत तथा ऋण सहकारी ,मिलचैराह,छहरा बचत तथा ऋण स.स.बुडर ,विनय बहुउद्देशियय स. बाजिलेक	२	३
	लक्ष्मी सरस्वति बहुउद्देशियय स सिलंगिवाग,पिनाकेश्वर महिला बचत तथा ऋण स ,सीलंगिवाग	४	२
	महिला सहकारी खसरे	६	२
	महिला बचत तथा ऋण सहकारी,गड्सेरीगाड लघविद्युत सहकारी,मालिका बचत तथा ऋण सहकारी गड्सेरा	५	३
	नमुना महिला ब.स ,गरिमा बचत तथा ऋण सहकारी रावत्कटे	३	२
बैडक तथा वित्तीय संस्था	बेद विकास बैक .बुडर,किसान माइक्रोफाइनान्स .बुडर,कालिका लघुवित्त बुडर,एन आइ सि बैक. बुडर,फरवाड माइक्रोफाइनान्स .बुडर,एन आर एन लघुवित्त .बुडर	२	६
	कृषिविकास बैक रावत्कटे	३	१
प्राकृतिक स्रोत			
खेतीयोग्यभूमि	वडाभरी	६	१४३७रोपनि
	वडाभरी	५	२०००० रोपनि

बांस भएको वस्ती	सुन्लेक, बेरुपाटा	१	२
	चौड, मिलचौराह, बसेनि	२	३
	खलडगा	४	१
	गुन्ड, बसौटी, निरौलि, वागखोर, दह, लमौते, गावर, तितौले	६	१५
	चौकी र खहडा	५	२
	वेलटुका, वरम, ओभागाउँ	३	३
कुवा	खार, तोलि, मणिपुर, गैरा, खडेना,	१	६
	दह, डोवरा, रिठा	२	३
	काफलि, बगस्ति, देउथला	४	५
	गुन्ड, सिरोडा, ग्वानि, दह, बसौटी, निरौलि	६	२०
तारजालीको लागि आवश्यक पर्नेढुंगाको श्रोत	सुन्लेक, वडखेत, खडिना, खार, तोली	१	
	रुपसकाँडा, चौड, धारापानि, बिछल	२	४
	बगस्ति, हाट, वाजिलेक, देउथला, खैरखोला, काफलि, गणेशाल, कुमरा, सैगडा, विनो, खैगाड,	४	१२
	तितौले, गावर, तेलपरा, लमौते, खसरे	६	६
	चौकी, खहडा, हरणानि	५	३
	रावत्कट्टे, चन्कट्टे, वरम,		वडाभरी
ताल तथा पोखरी (निजी र सार्वजनिक)	निजि पोखरी, बेरुपाटा, नागानि, गैरा, चपरचानि, खार, तुसे, मणिपुर, खैगाड	१	७
	छातिवन ताल, रंगनि ताल बुडर	२	२
वनजड्गल (हेक्टर वा रोपनी)	वडाभरी	६	४००० हेक्टर
	वडाभरी	५	५० हेक्टर

खण्ड ४ : जोखिम विश्लेषण

४.१ प्रकोप जोखिमविश्लेषण

जोरायल गाउँपालिकाका वडाहरुमा गरिएको जोखिम नक्साङ्गन वाट यस गाउँपालिकामा बहुप्रकोप जोखिममा रहेको देखिन्छ । भूकम्प वाहेक पहिरो, वाढी, असिना, वन्यजन्तु, आगलागी, खडेरी, चट्याड, महामारी, सडक दुर्घटना, हावाहुरी, वालिनालिमा किरा र तुसारो लगायत १२ वटा प्रकोप पहिचान गरीएको थियो । यि प्रकोपवाट सिर्जित विपद्का घटनाले जनधनको क्षति हुन सक्ने देखिन्छ । त्यसैगरी संकटासन्न स्थानहरुमा मानिसहरुको वस्ती र अन्य भौतिक संरचनाको कारण विपद्को जोखिम बढाएको छ ।

४.१.१ भूकम्पको जोखिमविश्लेषण

नेपाल भूकम्पीय जोखिमका दृष्टिकोणबाट नेपालको पश्चिम क्षेत्रमा ठूलो भूइचालो नगरेकाले नक्सापास गर्ने र भूकम्पप्रतिरोधी घरहरु बनाउने वनिसकेका भवनहरु भूकम्प को उच्च जोखिम मा प्रतिरोधी घर निर्माण गर्न सक्ने दक्ष जनशक्तिहरु घर निर्माण कार्यमा कडाइ गर्न जरुरी छ ।

नेपाल ११ औं जोखिममा रहेको छ। निकै वर्षदेखि यो गाउँपालिकाअभै उच्च जोखिममा रहेको छ। कार्य एकदमै न्युन रहेको र पहिले नै रहेका छन्। अनिवार्य नक्सापास तथा भूकम्प तयार गरी यस गाउँपालिकाले भूकम्पप्रतिरोधी

४.१.२ पहिरोको जोखिम विश्लेषण

यो गाउँपालिकाका वस्तिहरु पहाडले घरेको र कमजोर भूगोल भएका कारण पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छन्। गाउँपालिकाका बडाहरुमा गरिएको जोखिम नक्साङ्का का आधारमा यो गाउँपालिकामा पहिरो भकम्प पछिको दोश्रो जोखिम हो। यस गाउँपालिका ६ वटै बडामा पहिरोको जोखिम रहेको छ। यहाँका बडा नं. १ देखि ६ नं सम्मका ६७ वटा वस्तीहरु पहिरोको उच्च जोखिममा रहेका छन्। ६७ वस्तीका ७४२ घरधुरी का ४,०९३ जनसंख्या र १,९२५ वालवालिकाहरु पहिरोको जोखिममा रहेको समुदायसँगको छलफलको आधारमा लिइएको छ। यस गाउँपालिकामा पहिरोबाट ४,९३९ रोपनि खेतीयोग्य जमिन क्षतिहुन सक्ने देखिन्छ। गाउँपालिका क्षेत्रका २० विद्यालय १ स्वास्थ्य संस्थार १ खोप क्लिनिक पनि जोखिममा रहेका छन्। यसैगरी ७ खानेपानी आयोजना,, ५ वटा मुहान, २२ वटा ट्याङ्गी, १४१ धारा, २ वटा इन्टेक, ३४६५ मिटर पाइप र ३१ वटा पसल जोखिममा छन्। १२ वटा सिंचाइकुला, २,६३० मी. सडक, १ वटा पुल २ वटा विद्युतघर तथा ५ वटा मन्दिरहरु र १ वटा चर्च, १ सामुदायीक भवन पनि पहिरोका जोखिममा रहेका छन्।

४.१.३ बाढीको जोखिम विश्लेषण

गाउँपालिकाका बडाहरुमा गरिएको जोखिम नक्साङ्का का आधारमा यो गाउँपालिकामा पहिरो पछिको जोखिम बाढी हो। पहिरो जस्तै गाउँपालिकाका सबै बडाहरु बाढीको जोखिममा रहेका छन्। बडाहरुमा गरिएको छलफलका आधारमा यस गाउँपालिका भएर बग्ने कर्नासी, कुमरा, गड्सेरी गाड, कमलानदी लगायत आउने बाढी बाट २८ वस्तीका ४४६ घरधुरीका २,२१० त्यसमध्ये ९१० वालवालिका पर्दछन्। बाढीले यस क्षेत्रमा विद्यालयलाई क्षति पुऱ्याउने देखिन्छ। यसैगरी ३७ वटा वटा बाँध र १५०० मी.का २ वटा सिंचाइ कुलोमा क्षति पसल जोखिममा छन्। यस गाउँपालिकामा बाढीको काठेपुल, १ वटा विद्युतघर र ३ वटा मन्दिरमा पनि क्षति खोला किनार वस्ती तथा बजार, जथाभावि उत्खनन, खोला नियन्त्रण नहुदा बाढीको जोखिम बढेको छ।

ठुला तथा साना, खोलानाला र खहरेहरुमा जनसंख्या प्रभावित हुने देखिन्छ, भने १,३७८ रोपनि जमिन कटान र २ वटा खानेपानीका मुहान २०० मी. पाइप, ५ पुग्ने देखिन्छ। त्यसैगरी ३ घट्ट, १० वटा जोखिमले १०० मी. सडक, १ वटा हुन सक्ने देखिन्छ। अव्यवस्थित वसोवास,

४.१.४ असिनाको जोखिम विश्लेषण

यस गाउँपालिकाको १,३,४ नं.धेरैजसो प्रभावित छन्। बडाका धेरैजसो वस्तीहरु असिनाको जोखिममा रहेका छन्। असिनाले वर्षेनि यहाँ अन्न वालीमा नोक्सान पन्याउने गर्दछ। गाउँपालिकाका बडाहरुमा गरिएको सूचना संकलनका आधारमा १,०७५ घरधुरीका ५,१०० जनसंख्या असीना बाट हुने नोक्सानीको मारमा छन्। सबै बडाहरुमा गरेर प्रत्येक वर्ष हजारौ क्विन्टल धान, गहु, तरकारी तथा फलफुल जस्ता वालिहरुमा असिनाले नोक्सान पुऱ्याउदा यसले खाद्य संकटको अवस्था सृजना हुने देखिन्छ।

४.१.५ वन्यजन्तुको जोखिम विश्लेषण

वन्यजन्तु ले वर्षेनी ७८०० रोपनिको अन्न, दलहन, तरकारी तथा फलफूल वालिमा नोक्सान पुऱ्याएका छन्।

जोरायल गाउँपालिकामा वन्यजन्तुवाट हुने क्षती पनि अर्को प्रकोप हो। वन्य जन्तुवाट हुने जोखिम गाउँपालिकाको चौथो प्रकोप हो। वन्यजन्तुको जोखिम यस गाउँपालिकाको ६ नं. वडा वाहेक सबै वडाहरूमा रहेको छ। विगतमा यस गाउँपालिकामा वन्यजन्तुको आक्रमणबाट मानिसहरूको घाइते भएका घटनाहरू पनि छन्। वाघ, भालु, बदैल, वाँदर, दुम्सी, स्याल, जस्ता जंगली जनावरहरूले मानिसमाथी आक्रमण, वस्ती, खेतवारी तथा अन्न, तरकारी, फलफूल वालिमा पशुपंक्षीमा क्षती पुऱ्याउने गरेका छन्। समुदायसँग गरीएको छलफलका आधारमा ५ वटै वडाका २,०३६ घरधुरीका १०,७९६ जनसंख्या प्रभावित छन। गाउँपालिकाका ६ वटै वडा वाट लिइएको सूचनाका आधारमा

४.१.६ आगलागीको जोखिम विश्लेषण :

जोरायल गाउँपालिकाका केहि वस्तीहरूमा आगलागीको जोखिमापनि रहेको छ। सबै वडा हरूमा गरीएको छलफलको आधारमा गाउँपालिकाका करिव ३५ वस्तीहरू आगलागीको जोखिममा रहेको पाइएको छ। वनजंगल नजीक हुनु, काठका सामाग्रीहरू प्रयोग गरेर घरहरू निर्माण गर्नु, खरका छाना र सल्लाको जंगल प्रसस्त र घना वस्तीहरू हुने ठाउ ठाउमा आगलागीको जोखिम रहेको छ।

४.१.७ खडेरीको जोखिम विश्लेषण

जलवायु परिवर्तन, भिरालो जमिन र अप्रयाप्त सिंचाइका कारण यो गाउँपालिका खडेरीको पनि जोखिममा रहेको छ। वर्षैननि खडेरीका कारण हिँउदे वालीहरूलाई ठूलो नोक्सान पुऱ्याउने गर्दछ। प्रयाप्त सिंचाईको अभावका कारण खडेरीको जोखिम वढेको छ। खडेरीको प्रकोपले यस गाउँपालिका २ वडाका ४५० घरधुरीका २,२५० जनसंख्या उच्च जोखिममा रहेका छन भने १० वटा खानेपानी महान र ८ वटा सिंचाइ कुलो सुन्ने देखिन्छ, भने अन्न, फलफूल तथा तरकारी मा नोक्सान र समयमा वालिनाली लगाउन नसकिने देखिन्छ।

४.१.८ चट्याडको जोखिम विश्लेषण

चट्याड यस गाउँपालिकाको अर्को ठूलो प्रकोप हो। चट्याड वाट गाउँपालिकाका १,२,३,४, नं. वडा वडी प्रभावित रहेका छन। विगतमा यहा चट्याड वाट ४ जनाको मृत्यु र १८ जना घाइते भैसकेका छन भने पशु चौपाया को पनि क्षति भएको छ। चट्याड वाट गाउँपालिकाका ६७५ घरधुरीका ३,१९५ जनसंख्या र ८८५ वालवालिका प्रभावित हुने देखिन्छ। त्यसै गरी ६ वटा विद्यालय, २ वटा टेलिफोन टावर, २ स्वास्थ्यचौकि, २ गाउँघर क्लिनिक १ वटा खानेपानी, १ विद्युत लाइन, १ सोलार सेट र ट्रान्सफर्मर हरु पनि जोखिममा छन।

४.१.९ हावाहुरीको जोखिम विश्लेषण

यस गाउँपालिकामा हावाहुरीले पनि क्षति पुऱ्याउदै आएको छ । विगतका वर्षहरूमा हावाहुरीले घर, विद्यालय लगायतका भौतिक संरचनाहरूलाई क्षती पुऱ्याएको पाइन्छ । हावाहुरीले यस गाउँपालिकाका ६ नं नम्वर वडा वाहेक सबै वडा प्रभावित हुन् । हावाहुरिका

कारण गाउँपालिकाका ३८० घर परिवार का १,१७५ जनसंख्या प्रभावित हुन सक्ने देखिन्छ । हावाहुरिवाट यस गाउँपालिकाका १६ वटा विद्यालय र ७५१ वालवालिका जोखिममा रहेका छन् भने ४ वटा स्वस्थ्य चौकि, २ वटा गाउँघर क्लिनिक पनि जोखिममा छन् । यसका अतिरिक्त हावाहुरीले २० वटा पोलीहउस, ४ वटा वालविकास केन्द्र, र विद्युत प्रसारण लाइनमा क्षति हुन सक्ने देखिन्छ ।

१.१० सडक दुर्घटना को जोखिम विश्लेषण :

सडक दुर्घटना यस गाउँपालिकाको अर्को जोखिम हो । फल्टुडे देखि बुझर, गैरा सम्म र बुझर देखी गुयलीमा अत्यधिक सडक दुर्घटना हुने क्षेत्र हुन् । विगतमा यहा सडक दुर्घटना वाट १२३ जनको मृत्यु भैसकेको छ, मने ८५ जना वढी घाइते भएका छन् ।

४.१.११ अन्य प्रकोपहरु :

यसैगरी यस गाउँपालिकामा महामारी, वालिनालिमा किरा र तुसारो जस्ता प्रकोपको जोखिमपनि रहेको छ । विगतमा महामारीले यहा ४ जनाको मृत्यु भैसकेको छ भने पछिल्लो समयमा आएमो विश्वव्यापी कोभिड १९ को महामारी को आतंक पनि कायमै छ, जसमा ४५ जना भन्दा वढी संक्रमितको संख्या रहेतापनी सबै निको भइ घर फर्केका छन् । यसका अतिरिक्त वालिनालिमा किरा र तुसारोले पनि अन्न वालीमा नास गर्दै आएको छ ।

४.१.१२ गाउँपालिकाका मूल्य प्रकोप र जोखिम वस्ति हरु :

यस गाउँपालिकाका ६ वटै वडाहरूमा गरिएको विपद् जोखिम नक्साङ्काका आधारमा पहिरो, वाढी, वन्यजन्तु असिना, हावाहुरी, असिना, चट्याड, खडेरी, हिमपात, आगलागी, रुखभिर र सडक दुर्घटना, वन्यजन्तु मूल्य प्रकोप का पहिचान गरिएका थिए । प्रकोप र वडागत जोखिम वस्ती हरूलाई तलको तालिकामा राखिएको छ । त्यसैगरी प्रकोप अनुसार वडागत हुनसक्ने जोखिम अनुसूची २ मा राखिएको छ ।

तालिका १८ : गाउँपालिकाका मूल्य प्रकोप र जोखिम वस्तिहरु

वडा नं	पहिरो	वाढी	असिना	वन्यजन्तु	आगलागी	खडेरी	चट्याड	महामारी	सडक दुर्घटना	हावाहुरी	विलनालिमा किरा	तुसारो
१	वडाखेत वेरुपाटा,खैगाड, साकिन्डा, खार ,सुन्लेक	वडाखेत,लि लाचौड,पत्थ रगडा,खार, सुन्लेक,खुच डा,	वडाभरी	वडाखेत,लि लाचौड,पत्थ रगडा,खार, सुन्लेक,खुच डा			घोरडी, साकिनडाडा, मणिपुर,गोगनपानि, गैरा, चर्पाचानि,भा नाकोट ,पुरान	वडाभरी	गेल्डेन देखी गैरा सम्म	वडाभरी पुरै(मणीपुर,खडीना, घोरडी,गैरा,भाना कोट,सुन्लेक		सुन्लेक ,खार
२	बुडर,विछ्ल गाउँ, मेलखोला, वस्यानि गाउँ , भतेटुक, पत्तडा, रिठा, छातिवन, रुपसकाँडा, धरापानि कमल आवि, जजना, उल्जे			वडाभरी			डाडाखालि, रुवसकाडा, वाजिलेक, धिमडी गाउँ, गरुड,बुडर	वडाभरी		रुपसकाडा,बुडर, रामपुर,वस्यानि, धिमडी गाउँ, रिठा, कटपत्ते, दह,		
३	नवलपुर (घ),मुङ्की, गडाखर्क,उपरकोट नुवादेव, आ.वि, अवस्थिगाउँ,ठुल्दुइगा निगलतडा,लिङ्गीकेकोट सेला,चन्क्क्वे	कोटेली,लस कर,सुनिखो ला,भाडी, गडाखर्क	वडाभरी वर ,दुधेखालि,ठाठीगडा,अल्याड कनेडी, मुङ्की,निगल डा,ताणेगण,स लाडी	वडाभरी वरम ,दुधेखालि,ठाठीगडा,अल्याडी नेडी, मुङ्की,निगल डा,ताणेगण,स लाडी	वडाभरी माथिल्लो भेक प्राय वरम,दुधेखा ली,ठाठीगडा ,सलाडी	वडाभरी वरम ,दुधेखालि,ठाठीगडा,अल्याडी, कनेडी, मुङ्की,निगलत डा, ताणेगण, सलाडी	कोटेली,लस्कर,सुर्न खोला,भाडी, गडाखर्क	वडाभरी		सबैविद्यालयका छाना उडाइको	वडाभरी वरम ,दुधेखालि,ठाठी गडा, अल्याडी, कनेडी,मुङ्की, निगलतडा,ताणे गण,सलाडी	
४	कलमटा,नापानि,झुमरी,बग स्ति,चाप,भजना,गागारा बस्ति,छेपन्ना,झुङ्की सिराड	पिपलकोट ,खैरखोला,भ जना,गडेसा ल,हाट	बगस्ति,अझ डा,सिराड,थी,चुचुनदुइगा देउथला,खाइ गाढ,वरम गाजरी	बन्यजन्तु	बजिलेक,थ ली,गाजरी,ब गस्ति,अझतो डा,पोखरा,दे उथला	बगस्ति,अझत डा,सिराड,थली,चुचुनदुइगा, देउथला,खाइ गाढ,वरम गाजरी	बजिलेक,थली,गाज री,बगस्ति,अझतोडा,प्राय सबै तिर	वडाभरी	बजिलेक,गुयलि	बगस्ति,थली		सिलडीवा ग ,हाट,
५	खहडा,सिमडा,विसभरा,पा तलि गाउँ,डाँडागाउँ,हरडानि	फलेदा ,बोहरा गाउँ		मनोहर बजार ,जिउने वस्ता,भाम गाउँ,स्याला,हर्ने ,हरेणानी,नगुरडा,र				वडाभरी		खतेडा,खहडा,म नोहर बजार,भुलखेत		

				वडाभरी							
६	बसौटी,ग्यानि,खसरे,आरुवा टा,शिर्शि खेत ,उजगल ,कफलतडी ,घट्टवाटो ,बेतरना,सिरोडा,जडेपानि, कस्ताङी,तितौले ,गावर,तेलपरा,चिन्तोडा,ल मौते,उपरा,जारिम घाट,गुनड	खसरे,कफल तडी,तितौले ,गावर ,चिन्तोडा,ते लपरा ,लमौते ,चोटी,		जडेपनि,शिर्शि,डाडागाउ, रैतडा,टुङ्ड डा,ग्वान्नि,ल म्वाडा,दडड,			वडाभरी				

४.२ परम्परागत ज्ञान र सीप विश्लेषण

गाउँपालिकाका बडाहरुमा गरिएको छलफलका आधारमा समुदायमा विपद्को सामना गर्ने परम्परागत रूपमा अपनाइएका विधिहरूको यहा उल्लेख गरिएको छ । यसले विपद्को समना गर्ने भविष्यमा अपनाउनु पर्ने विधिको पहिचान गरी स्थानीय ज्ञान र सीपको प्रवर्द्धन गर्ने सहयोग पुग्नेछ ।

तालिका १९ : जोखिम न्यूनीकरणकालागि गरिएका स्थानिय प्रयासहरू

क्र.सं	प्रकोप	जोखिम न्यूनीकरणकालागि गरिएका प्रयासहरू
१	भुकम्प	घरबनाउदा काठको नस राख्ने,गारो चौडा (२ हात)बनाउने,,घर लिपपोत गर्ने, घरबाट वाहिर निस्कने जमिन र ढोका कम सतहमा राख्ने,घरको जगमा ठूलो र फराकिलो ढुङ्गा राख्ने, हाचो घर बनाउने , घर अगाडी आगन राख्ने
२	पहिरो	भल काटने ,बृक्षारोपण गर्ने ,वाल पर्खाल लगाउने ,गरा बनाएर खेति गर्ने,तटबन्धन,ढलनिकासे,,वाल लगाउने,भिरालो ठाउको ढुङ्गा ननिकाल्ने , बाँस,उत्तिस,खचाट,सल्लो,ओखर लगाउने
३	वाढी	तटबन्ध गर्ने ,सम्भावित क्षेत्रमा अमलिसो ,बास ,निगला आदि रोप्ने , ढुङ्गा ,वालुवा जथाभावि निकासी पैठारी रोक्ने,ढुङ्गा को वाल लगाउने,बृक्षा रोपण
४	असिना	स्थानिय रैथाने वाली लगाउने, टनेल खेति गर्ने, परम्परागत विधि अपनाउने (उल्टो बन्चरो राख्ने,छारो उजेल्ने,तानत्रिक मत्र फुकाउने,उल्टो तावा राख्ने आदि) प्रकृतिक तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने,जलवायु परिवर्तन थेग्ने वालि संरक्षण र लगाउने,हसिना सहने वालि लगाउने
५	बन्धजन्तु	लखेटने, कुकुर पाल्ने,आवाज लगाउने,गाला लगाउने,पुतला राख्ने,गुलेली हाने,पटका पट्काउने ।
६	आगलागी	जनचेतना मुलक कार्य गर्ने ,अग्निरेखा रेखा कोर्ने ,जगल सरसफाई ,आगो निभाउने,टिनको छाना लगाउने, सलाई लाईटर वालबालिकाबाट टाढा राख्ने,काम सकिएपछि अगेनो निभाउना जथाभावी चुम्पान नगर्ने,खर,घाँस,स्याउला घर भन्दा टाढा राख्ने,
७	खडेरी	सिचाई कूलो निर्माण,अन्न भण्डार गर्ने, अन्न बचत भकारी निर्माण गरी भकारीबाट पिडितलाई अन्न दिने, रैथाने वाली लगाउने
८	चट्याड	बिद्युत लाइन र वाइरिडमा अर्थीड गरेर बिद्युत जडान गर्ने ,बिद्युत पोल नजिक घर संरचना निर्माण न गर्ने,आकाश गद्याङ्गुडुड गर्दा बत्ति बन्द गन,परम्परागत घरमा सिउडि रोप्ने,जमुना को काठको प्रयोग गर्ने,सार्वजनिक भवनमा अर्थीड गर्ने,
९	महामारी	खानेपानीको मुडान को सरसफाई गर्ने,व्यक्तिगत सरसफाई गन,,पानी सुद्धिकरण गरेर मात्र पिउने,सरसफाईको लागि जनचेतना फैलाउने,रोग विरुद्धका खोप लगाउन,स्वास्थ्य संस्था जान,संक्रमितको नजिक नजाने
१०	सडक दुर्घटना	ट्राफिक नियम पालना गर्ने,जनचेतना जगाउने,मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी साधन नचलाउने,वालबालिकाहरुलाई सडकमा खेल्न जान नदिने
११	हावाहुरी	घर, विद्यालयको छाना बलियो बनाउने, छानामा ताड हाल्ने, छानामा गहौङ्गो ढुङ्गा,काठ राख्ने
१२	वालीनालिमा किरा	रैथाने वित्तविजनको प्रयोग ,स्थानिय जैविक विषादी को प्रयोग गर्ने
१३	तुसारो	टनेल बनाउने,तरकारीमा छारो हाल्ने वालीचक्र परिवर्तन,न्यानोको व्यवस्था गर्ने,अन्न सचित गन',पशु आहार भण्डारण गर्ने

४.३ जलवायु परिवर्तनको प्रभाव विश्लेषण

जोरायल गाउँपालिकमा जलवायु परिवर्तनका कारण वन, कृषि तथा जलश्रोत आदि क्षेत्रमा प्रभाव र कारण हरुको विश्लेषण गरीएको छ । विगतका ३० वर्ष देखि हाल सम्मको अवस्था लाइ हेर्दा सामान्य रूपमा गर्मी बढ्दै गएको पानी पर्ने कम पनि कम हुदै गएको तथा मनसुन वर्षा र हिउँदै वर्षा को समयमा पनि परिवर्तन हुदै गएको, अल्प तथा खण्ड वृष्टि,सुख्खा पर्नु तथा खडेरीको कम बढ्दै जान थालेको, बाली

रोपनी लगाउने समय पनि केही पछाडी धकेलिदै गएको जस्ता जानकारी समुदाय स्तरबाट को छलफलको क्रममा आएको थियो । समुदाय संग गरिएको छलफलका आधारमा जलवायु परिवर्तन को प्रभाव निम्न तालिकामा विश्लेषण गरिएको थियो ।

तालिका २० : जलवायु परिवर्तनेल गर्दा ल्याएका प्रभावहरु

क्र. न	क्षेत्र	३० वर्ष अगाडिको अवस्था	हाल महसुस गरिएको प्रभाव	कारण	सम्भावित समाधानकाउपाय
१	कृषि तथा खाद्य	<ul style="list-style-type: none"> ■ माटोको उर्वरा शक्ति मलिलो थियो ■ कम्पोष्ट मलको प्रयोग गरिन्थ्यो ■ हावापानी अनुकुल थियो ■ पशु रोग मा कमी 	<ul style="list-style-type: none"> ■ माटोको उर्वरा शक्ति घटेको ■ समयमा पानि नपर्ने ■ बाली छिटो पाक्ने ■ रोगकिराको प्रकोप बढी भएको ■ उर्वराशक्तीमा ह्लास ■ अर्गानिक खेतीमा कमी ■ अन्नको अभाव ■ अतिवृष्टि, अनावृष्टि, अल्पवृष्टिले उत्पादनमा घटेको ■ घाँसपातमा कमी ■ उत्पादनमा कमी हुँदा महंगी बढेको ■ पशु रोगमा वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> ■ रशायनिक मलको प्रयोग ■ जलवायु परिवर्तन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ कम्पोष्ट मल प्रयोग गर्नु ■ आधुनिक खेति प्रणाली विस्तार गर्ने ■ सिचाई कुलो तथा नहरको व्यवस्था गर्ने ■ जलवायु अनुकुल वित्तविजनको प्रयोग ■ रेथाने प्रजातिको वित्तविजनको संरक्षण गर्नु पर्ने लगाउने
२	वन, जैविक विविधता तथा जलाधार	<ul style="list-style-type: none"> ■ घना वनजंगल ■ खोला नालाहरुमा पानिको मात्रा धेरै ■ प्रसस्त जडिवुटी ■ वन्यजन्तु धेरै भएको ■ घास दाउराको प्रचुरता 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वनजंगल विनाश ■ कतिपय वनस्पति लोप ■ पानिका मुहान सुकेको ■ खोला नालामा पानि घटेको ■ खडेरी, अतिवृष्टि, अनावृष्टि ■ वन्यजन्तु लोप हुँदै गएको ■ जडिवुटी नोक्सानी ■ नयाँ बिरुवाहरु नउप्रने भएको ■ प्राकृतिक शृंखला परिवर्तन भएको ■ हिमालय परिलाइर नांगा डाँडा हुनसक्ने ■ जडिवुटी हराउने ■ तापक्रम वृद्धि भई उच्च पहाडमा हुने बाली, स्पाउ फलन नसक्ने ■ मनसुन ढिलोचाँडो हुने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ जथाभावी वन फडानी ■ जथाभावी खोलाहरुमा उत्खन्न ■ वनयजन्तुको चोरी सिकारी 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वनजंगलको संरक्षण गर्ने ■ वृक्षारोपण गर्ने ■ पानिका मुहानहरुको संरक्षण गर्ने ■ जलाधारहरुको संरक्षण गर्ने ■ वन्यजन्तुको संरक्षण गर्ने
३	जलश्रोत तथा उर्जा	<ul style="list-style-type: none"> ■ पानीका मुहान र श्रोत प्रसस्तै रहेको ■ समयमा मनसुन वर्षा ■ विद्युत लाईन नभएको ■ सोलार नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पानीका मुहान सुक्दै र घट्दै गएको ■ नदी, खोलामा पानी घट्दै गएको ■ लघु जलविद्युत रहेको ■ सोलार प्रणाली जडान भएको ■ मुहानहरु सुक्दै जाने ■ हिमपात कम हुँदै गएको 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पानीका मुहान संरक्षण नहुनु ■ नदी, खोला अतिक्रमण ■ नदी, खोलानजिक वसित 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पानीका मुहान संरक्षण ■ जथाभाव नदी, खोलाजन्य पदार्थको उत्खनन नियन्त्रण ■ नदी खोला किनारमा

		<ul style="list-style-type: none"> ■ हिमालय परिलेई बढी पहिरो जाने ■ पानीको सतह घटेको 	<ul style="list-style-type: none"> ■ विस्तार ■ जथाभावि नदी, खोलाजन्य पदार्थको उत्खनन 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वृक्षारोपण ■ पानीका मुहान क्षेत्रमा वृक्षारोपण ■ वैकल्पिक उर्जा प्रवर्धन ■ सिंचाइ पोखरी निर्माण 	
४	ग्रामिण र शहरी वसोवास	<ul style="list-style-type: none"> ■ जनसंख्या कम ■ पातलो वस्ती ■ ग्रामिण जनजिवन ■ वसाइ सराइ कम ■ वजार क्षेत्र थोरै ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वसाइ सराइ तिब्र ■ वातावरण दुषित हुने ■ कोलाहल बढी भएको ■ विकृती, विसंगतीमा वृद्धि भएको ■ पानीको आपूर्तीमा कमी ■ खाद्यान्न उत्पादन कम ■ उत्पादनशिल जमिनको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वजार क्षेत्रमा वसोवासको आकर्षण ■ जनसंख्या वृद्धि ■ अव्यवस्थित वसोवासका कारण विपद् जोखिम वढ्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वजार क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्ने ■ भु-उपयोगको निति वनाइ लागु गर्ने ■ ग्रामिण क्षेत्रहरूमा पुर्वाधार निर्माण ■ स्थानीय स्तरमा रोजगारी को सृजना
५	पर्यटन, एवं प्राकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदा	<ul style="list-style-type: none"> ■ पर्यटकिय स्थानको पहिचान हुन नसकेको ■ स्थानिय कला संस्कृति रहेको ■ आफ्नो कला संस्कृतिमा गौरव ■ कला संस्कृति को संरक्षण 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पर्यटकियस्थल व्यवस्थित हुन थालेको ■ स्थानिय कला संस्कृति लोप हुन हुदै गएको ■ पर्यटकमा कमी ■ प्राकृतिक सम्पदाको ह्लास ■ ताल, तलैयाहरु सुकै जाने ■ छहरा हराउने 	<ul style="list-style-type: none"> ■ वाह्यसंस्कृतिको प्रभाव ■ पर्यटकिय क्षेत्रमा पुर्वाधार को अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्थानिय कला संस्कृतिको संरक्षण ■ पर्यटकिय स्थलको स्तरोन्तती ■ प्रकृतिक र सांस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण गर्ने
६	मानव स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा महामारी	<ul style="list-style-type: none"> ■ माहामारी बढी ■ स्वास्थ्य केन्द्रहरूको कमि ■ स्वास्थ्य कर्मिहरूको कमि ■ सरसफाईमा कमि ■ पानि ल्याउन टाढा जानु पर्ने ■ नसर्ने रोगहरु कम 	<ul style="list-style-type: none"> ■ महामारी घटेको ■ खानेपानिको उपलब्धता ■ स्वास्थ्य केन्द्रहरूको विस्तार ■ मानव आयु बढेको ■ भाइरल रोगहरु फैलने गरेको ■ विभिन्न नयाँ रोगहरूको वृद्धि ■ पानी दुषित हुने ■ मुहान सुक्ने ■ पानीको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> ■ जनसंख्या वृद्धि ■ आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पशुच ■ सरसफाईमा चेतना अभिवृद्धि ■ फोहरमैला वृद्धि ■ कृषि जन्य उत्पादनमा विषादी को प्रयोग 	<ul style="list-style-type: none"> ■ स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा प्रवाहमा गुणस्तरीयता कायम गर्ने ■ सुदूर खानेपानिको आपूर्ति गर्ने ■ फोहरमैला व्यवस्थापन ■ सरसफाई चेतना अभिवृद्धि
७	उधोग,	<ul style="list-style-type: none"> ■ भैतिक पुर्वाधार कम 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पर्याप्त मौतिक पुर्वाधार को 	<ul style="list-style-type: none"> ■ श्रोत र 	<ul style="list-style-type: none"> ■ पसर्वाधार निर्माणमा

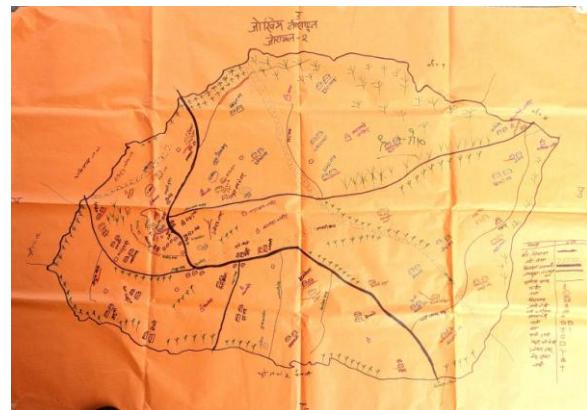
	यातायात तथा भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ■ उद्योग धन्दाहरु नभएको ■ यातायातको सुविधा नभएको 	<p>कमी</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ साना घरेलु उद्योग केहि मात्रामा संचालन ■ यातायातमा पहुच वृद्धि ■ वातावरण प्रदुषण ■ बाढी पहिरोले यात्रामा जोखिम ■ कच्चा पदार्थको अभाव ■ बायु प्रदुषण भई रोग देखिने। 	<p>साधनको कमी</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ लगानीको वातावरण नभएको ■ भौगोलिक विकटता ■ उत्पादन लागत वढि ■ वजारको समस्या 	<p>जोड</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ उद्योग स्थापनाका लागी प्रोत्साहन ■ घरेलु तथा लघु उद्योगहरुको स्थापना ■ यातायातको पशुच नपुगेका वडाहरुमा सडक र यातायात पुऱ्याउने
८	विपद् र विपद्का सवाल	<ul style="list-style-type: none"> ■ विपद्वाट धेरै क्षती ■ महामारीको प्रकोप वढि ■ जलवायु अनुकूलन ■ बन्यजन्तुको प्रकोप कम ■ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ धनजनको क्षति ■ विपद्का घटना वृद्धि ■ अव्यवस्थित वसोवासका कारण बाढी पहिरो ले त्याउने विपद्का घटना वृद्धि ■ गरिवि वृद्धि 	<ul style="list-style-type: none"> ■ अव्यवस्थित वसोवास ■ भवन मापदण्डको पालना नहुनु ■ विपद् व्यवस्थापनमा कम लगानी ■ जथामावी सडक निर्माण 	<ul style="list-style-type: none"> ■ भुकम्प प्रतिरोधि घर र संरचना निर्माण ■ वृक्षारोपण ■ विपद् जोखिम न्युनिकरण का लागी योजना निर्माण र कार्यन्वयन ■ सडक मापदण्डको पालना ■ विपद् व्यवस्थापनमा लगानी गर्ने ■ वन जंगल संरक्षण गर्ने

अनुसूचीहरु

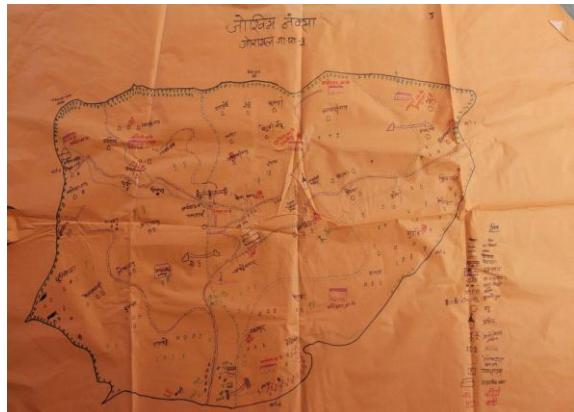
अनुसूची १ : जोखिम नक्साडकन

वडा नं १

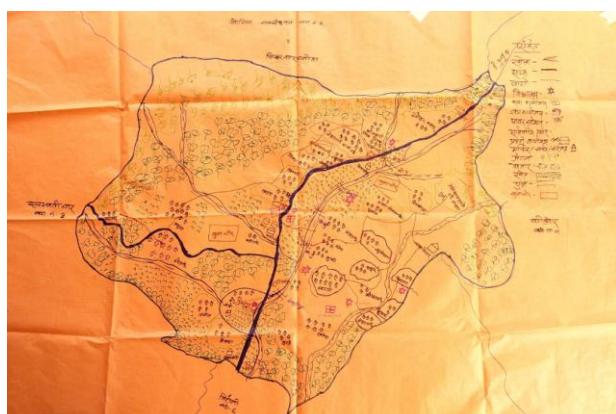
वडा नं २

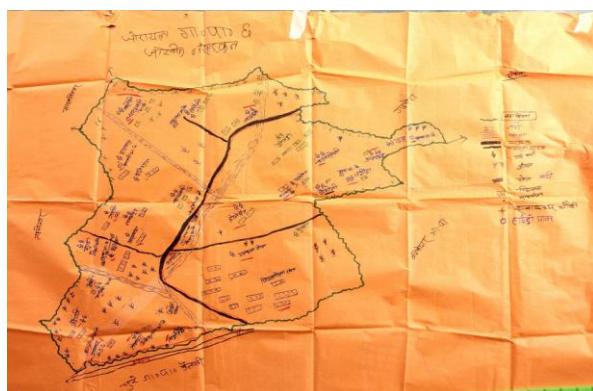
वडा नं ३

वडा नं ४

वडा नं ५

वडा नं ६

अनुसूची २. प्रकोपको आधारमा वडागत जोखिमको सूचना संकलन

सम्भावित प्रकोप	वडा नं.	समुदाय	जोखिममा पर्न सक्ने घर धुरी	जोखिममा पर्न सक्ने जनसंख्या	जोखिम पर्न सक्ने जमिन	जोखिममा पर्न सक्ने वालवालिक	जोखिममा पर्न सक्ने विद्यालय	वालवालिका लाइ विद्यालय जादा आउदा हुने जोखिम	जोखिममा पर्न सक्ने स्वास्थ्य संरचना	जोखिममा पर्न सक्ने खानेपानी संरचना	जोखिममा पर्न सक्ने व्यावसाय	जोखिममा पर्न सक्ने सिंचाई संरचना	अन्य	
पहिरो	१	बडाखेत, बेरुपाटा, खैगाड, साकिन्डा, खार, सुन्लेक	६०	१८५	१२०० रोपनि	८० जना	२ वटा	छ, ३५ जना		५ वटा खानेपानी आयोजना	७ वटा पसल	४ वटा कुलो		
	२	बुडर, विछल गाउँ, मेलखोला, बस्यानि गाउँ, भतेटुक, पत्तडा र रिठा, छातिवन, रुपसकाँडा, धरापानि कमला आवि, जजना, उल्जे	९०	४४८	२६९ रोपनि	१८० जना	४ वटा	छ		४ वटा पानिका मुहान १ द्याइकी र पाइप			३ मन्दिर १ चर्च १००० मि सडक	
	३	नवलपुर (घ), मुड्की, गडाखर्क, उपरकोट नुवादेब, आ.वि, अवस्थिगाउँ, ठुल्हुङ्गा निगलतडा, लिङ्गीकोट सेला, चन्कटे	६९	३४५	१०८ रोपनी	२०७ जना		१		१७ धारा १०० मि पाइप, १ संरचना १ संरचना, १ मुहान	८पसल	३ कुलो	२ मन्दिर १ बालविकास भवन १ सामुदायिक भवन १ पुल	
	४	कलमटा, नापानि, डुमरी, बगस्ति, चाप, भजना, गागारा बस्ति, छेपन्ना, डुब्की सिराड	७२	३६०	३९५ रोपनी	१५८ जना	३ वटा			१३८५ मी पाइप, १२४ धारा, ६ वटा द्याइकी २ वटा इन्टेक	५ वटा पसल	३०० मी नहर	५०० मिटर सडक, ९३० मी वाटो, १ वटा खोप किलनिक,	
	५	खहडा, सिमडा, विसभरा, पातलि गाउँ, डाँडागाउँ, हरडानि	५१	२५५	२०० रोपनि	१००	५	छ		५ वटा द्याइकी, ५०० मि पाइप	३ वटा किरना पसल	१५० मि कुलो	२०० मि वाटो, वटडाका र्यलय, विद्युत तार र पोल	

	६	बसौटी, रयानि, खसरे, आरुवाटा, शिर्शि खेत, उजगल, कफलतडी, घट्टेवाटो, बेतरना, सिरोडा, जडेपानि, कस्ताडी, तितौले, गावर, तेलपरा, चिन्तोडा, लमैते, उपरा, जारिम घाट, गुनड	४००	२५००	२००० रे १२००	६	छ, ३५०		१० द्यांकी, १५०० पाइप	८ किरना पसल	३ किमी कुलो	२ विद्युत घर
वाढी	१	बडाखेत, लिलाचौड़, पत्थरगडा, खार, सुन्त्रेक, खुचडा,	३५	१८०	२१५ रोप ७५ जना		छ, ७५ जना		३५ वटा खानेपानि मुहान र इन्टेक	५ वटा सिचाइ बाध	३ वटा मन्दिर , १ विद्युत घर , ३ वटा घटट	
	२	कोटेली, लस्कर, सुनिखोला, भाडी, गडाखर्क	१५०	७५०	१५० रोपनी	४५०	१	छ	१ धारा	१ कुलो	१ काठेपुल	
	४	पिपलकोट, खेरखोला, भजना, गडेसाल, हाट	८६	४३०	१३८ रोपनी	५०		छ	२०० मि पाइप	१० पसल		
	५	फलेदा, बोहरा गढ़	२५	१००	७५ रोपनी	३५		छ, ३० जना				
	६	खसरे, कफलतडी, तितौले, गावर, चिन्तोडा, तेलपरा, लमैते, चोटी	१५०	७५०	८०० रे ३००	३००	१	छ, २५०	२ मुहान	१५०० मि कुलो	१०० मि बाटो	
असिना	१	बडाभरी	६२५	२९००	५८०० रोपनी	१२२५ जना	छ, ६१५ जना					
	३	बडाभरी वरम, दुधेखालि, ठाटीगडा, अल्याडी, कनेडी, मुड्की, निगल्तडा, ताणेगण, सलाडी	१५०	७५०		४५०			५०० कुन्टल फलफूल उत्पादनमा क्षती			
	४	बगास्ति, अइतडा, सिराड, थली, चुचुनदुडगा, देउथला, खाइगाढ़, वरम गाजरी	३००	१४५०					७५० कुन्डल अन्नवालि र फलफूल			
वन्यजन्तु	१	बडाभरी	६२५	२९००	५८००	२२५ जना	छ, ६० जना					

				रोपनि								
२	वडाभरी	७६१	४५६६									
३	वडाभरी वरम, दुधेखाली, ठाटीगडा, अल्याडी, कनेडी, मुडकी, निगल्तडा, ताणेगण, सलाडी	१५०	७५०		४५०					५०० कुन्टल अन्नवालि उत्पादनमा क्षती		
४	बन्यजन्तु	२००	१०००									
५	मनोहर वजार, जिउने वस्ता, भाम गउँ, स्याला, हर्ने, हरेणानी, नगुरडा र वडाभरी	३००	१५००		५००		छ.			१५०० रोपनि जमिनको खेती	१०० मि सिचाइ कुलो	
आगलार्ग	१	वडाखेत, लिलाचौड़, पत्थरगडा, खार, सुन्लेक, खुचडा	६२५	२९००	५८०० रोपनि	९९५ जना	२ वटा	छ, ६५ जना	२ गाउघर विलिनिक	५ वटा पसल		
	३	वडाभरी माथिल्लो भेक प्राय वरम, दुधेखाली, ठाटीगडा, सलाडी	१००	५००		३००	१ वालविकास					
	४	बजिलेक, थली, गाजरी, वरास्ति, अइतोडा, पोखरा, देउथला	८०	४५०								
	६	जडेपनि, शिर्फ़, डाडागउ, रौतडा, टुन्डडा, रवान्नि, लम्वाडा, दडड	३०	१५०	१०० रो	६०	२	छ, ४०				
खडेरी	१											
	३	वडाभरी वरम , दुधेखाली, ठाटीगडा, अल्याडी, कनेडी, मुडकी, निगल्तडा, ताणेगण, सलाडी	१५०	७५०		४५०			८देखी १० वटा खानेपनिका मुहान सुकेका	समयमा वालिनालि लगाउन नपाई उत्पादनमा कमी	८	
	४	वरास्ति, अइतोडा, सिराड, थली,	३००	१५००								

		चुचुनदुइगां, देउथला, खाइगाढ़, वरम गाजरी										
चट्याड	१	घोरडी, साकिनडाडा, मणिपुर, गोगनपानि, गैरा, चर्पाचानि, भानाकोट, पुरान	३०५	१५२५		९९५ जना	५ वटा	छ, ७०५ जना	२ स्वास्थ्य, २ वटा गाउघर क्लिनिक	४ खानेपानि, १ सोलार मुस	८२ पसल	१ वटा वालाविकास , ३ वटा तेलिफोन टावर र बिचूत लाइन
	२	डाडाखालि, रुवसकाडा, वाजिलेक, धिमडी गाउ, गरुड, बुडर	२०	१००		४०						
	३	कोटेली, लस्कर, सुनिखोला, भाडी, गडाखर्क	१५०	७५०	१५०	४५०	१	छ		१ धारा	१ कुलो	
	४	बजिलेक, थली, गाजरी, बगस्ति, अइतोडा, प्राय सबै तिर	२००	८२०	३४०	८०					१ काठेपुल	
महामारी												
सडक दुर्घटना	१	गेल्डन देखी गैरा सम्म										
	२											
	३											
	४	बजिलेक, गुयलि										
हावाहुरी	१	वडाभरी पुरै(मणिपुर, खडीना, घोरडी, गैरा, भानाकोट, सुन्नेक	३१५	१०००	१२५० रोपनि	६७५ जना	७ वटा	छ, ६७५ जना	२ स्वास्थ्य संस्था, २ गाउघर क्लिनिक			४ वटा वालाविकास
	२	रुपसकाडा, बुडर, रामपुर, बस्यानि, धिमडी गाउँ, रिठा, कट्टपत्ते, दह	२० घर	१००		४०	३	छ	१			
	३	सबैविद्यालयका छाना उडाइको								५ वटा पोलिहाउस		

										उडाएको		
४	बगस्ति,थली	३०				४				१५ पोलिहाउस		
५	खतेडा,खहेडा,मनोहर बजार,भुलखेत	१५	७५		३६	२	छ	छ				
६												
वालि- नालिमा किरा	१											
	२											
	३	बडाभरी बरम ,दुधेखालि,ठाटीगडा, अल्याडी,कनेडी, मुड्की,निगलताडा,ता णेगण,सलाडी										
तुसारो	१											
	४	सिलडगीवाग	४५०							केरा तरकारी र फलफुल		

अनुसुची ३ : वडागत प्रकोप स्तरिकरण

प्रकोप स्तरीकरण : वडा नं. १

बिवरण	भुकम्प	पहिरो	चट्याड	असिना	हावाहुरी	आगलागी	बन्यजन्तु	सडक दुर्घटना	खडेरी	वाढी	महामारी
भोटको आधारमा प्राप्ताङ्क		१३	३१	३५	३	७	६	१२	१३	७	१८
प्राथमिकिकरण	१	५	३	२	१०	८	९	७	६	९	४

प्रकोप स्तरीकरण : वडा नं. २

बिवरण	भुकम्प	पहिरो	चट्याड	असिना	हावाहुरी	आगलागी	बन्यजन्तु	सडक दुर्घटना	खडेरी
भोटको आधारमा प्राप्ताङ्क		२२	६	२१	६	५	२८	१९	१३
प्राथमिकिकरण	१	३	७	४	८	९	२	५	६

प्रकोप स्तरीकरण : वडा नं. ३

बिवरण	प्रकोपहरु										
	भुकम्प	पहिरो	चट्याड	असिना	हावाहुरी	आगलागी	बन्यजन्तु	सडक दुर्घटना	खडेरी	वाढी	वलिनालिमा किरा
भोटको आधारमा प्राप्ताङ्क		३९	४	२	१	२१	२१		१३	२७	४
प्राथमिककरण	१	२	७	९	१०	५	४		६	३	८

प्रकोप स्तरीकरण : वडा नं. ४

बिवरण	प्रकोपहरु										
	भुकम्प	पहिरो	चट्याड	असिना	हावाहुरी	आगलागी	बन्यजन्तु	सडक दुर्घटना	खडेरी	तुसारो	वाढी
भोटको आधारमा प्राप्ताङ्क		३४	५	४	५	५	१७	१	७	८	३४
प्राथमिककरण	१	३	९	१०	७	८	४	११	६	५	२

प्रकोप स्तरीकरण : वडा नं. ५

बिवरण	भुकम्प	पहिरो	चट्याड	असिना	हावाहुरी	आगलागी	बन्यजन्तु	सडक दुर्घटना	खडेरी	वाढी	महामारी
भोटको आधारमा प्राप्ताङ्क		३२	०	१६	१	२२	१०		१३	२१	२०
प्राथमिककरण	१	२		५	८	३	७		६	४	५

प्रकोप स्तरीकरण : वडा नं. ६

बिवरण	प्रकोपहरु										
	भुकम्प	पहिरो	चट्याड	असिना	हावाहुरी	आगलागी	बन्यजन्तु	सडक दुर्घटना	खडेरी	वाढी	वलिनालिमा किरा
भोटको आधारमा प्राप्ताङ्क		३३		१८	७	८	८	१०		२२	१४
प्राथमिककरण	१	२	७	४	९	७	८	६		३	५

अनुसुची ४ : विपद्को ऐतिहासिक समयरेखा

प्रकोप	वडा नं.	साल र महिना	स्थान	भौतिक क्षति	सामाजिक क्षति	आर्थिक क्षति	मानविय क्षति	प्राकृतिक क्षति	प्रभावित घरपरिवार	सूचना पुष्ट्याई
पहिरो	१	२०६५ असोज	वडाखेत (त,म)साकिन्डाडा,बेरुपाटा,खैगाड,बेरुपाटा,खार,सुन्लेक चडेपानि	,२ गोठ,३ घर,बिद्युत पावर हाउसमा क्षती		१० लाख ४० हजार		३६ रोपनि खेतवारी, १० हेक्टर जमिन मा रहेका सल्लाका रुख र जमिन		जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
२	२	२०६४ असोज	पनापल गैरा	१ घर१ घर पूर्ण क्षति		४५ लाख		५०० रुख नष्ट	६	
		२०६४ असोज	मेलखोला	४ घर १ घर पूर्ण क्षति		७ लाख ५० हजार		७५ रोपनि जमीन	५ परिवार	
		२०६४ असोज	मिलचैराह	१ घर पूर्ण क्षति		१५ लाख			८परिवार	
		२०७४ भाद्र	बिछला ,जजना	५०० मि सडक १ खानेपनि संरचना	१ घरधुरी विस्तापित	१ करोड २० लाख		६० रोपनि ४० रोपनि	२५ घर	
३	२	२०५३ श्रावण	टाँटर	१ घर भीतकीएको		५ हजार	१ को मृत्यु		१	
		२०६२ असोज	न्वलपुर,पातल,तोणेगण अवस्थिगाउ,सेला	१ खानेपनि द्याइकी,५०० मि पाइप,१घर भत्कीयो,४०० मि पाइप,१ घर	खनेपनि समस्या	१ लाख ७० हजार+१ लाख ४५ हजार		४रोपनि+३४ रोपनि	४२	
		२०६४ श्रावण	सानिगाउ			६५ हजार		६ रोपनि	५	
		२०६५ श्रावण	सेगुनि	२ घर भत्कियो	बस्त सर्नुपर्ने	८लख ३० हजार		२ रोपनि	२	
		२०७२ असार	नवलपुर			५ लाख		१० रोपनि	३२	
		२०७३ देखी निरन्तर	मुडाखेत		खेति लगाउन समस्या	१२ लाख		२० रोपनि	५	
४		२०६५ असोज	कलमटा,छेपन्ना,पिपल कोट बगस्ति,गाणेशाल,भजन	६ घर,५ वाख्य खोर,३ खानेपानिका मुहान,२ वटा सिचाई नहर	५ घर बसाइ सानुपर्ने	६८ लाख ५० हजार	४ जनाको मृत्यु	१८० रोपनि	२५२	जेष्ठ

		१,पिपलकन्डय	कुलो,१ नउला,१ गाइगोठ,१ वट खानेपानि योजनामा क्षती						नागरिक तथा जानिफकर
५	२०६३ भदौ १८	चैकी,चौडीक, चैकी ,बजोर,बोहरा गाउ,पातलि गाउ,बन्दवार ,खला, नकुरडा,अमौन,सिम,,बि सभरा,खहडा	झघर १ गाइ गोठ, ,१मन्दीर,१ कुलो		२१ लख २७ हजार		३७४ रोपनि जमिन	२४४ २०० रुख	जेष्ठ नागरिक
	२०७० भदौ	चौकी,सेराखेत,सेलाखेत च र विसभरा	.२ गाई,१ गोठ		१२ लाख		६० रोपनी	५	
६	२०६४ भाद्र,असोज	खसरे, ग्वान्नि,पिपल तोला,उज्जिनडा,खतेना, गावर,तेलपारा,चिन्तोडा , तितौले ,डाडँगाउ ,खीरी	८ घर ,३८५ रो. खेत,२ गाई , ३ पनिको मुहान		२ करोड ८८ लाख			५१	जेष्ठ नागरिक
	२०७५ असोज	बसौटी	१ खानेपानि ,१४ रो. जमिन		९ लाख			५	
वाढी	१	२०६५ वैशाख ५	वडाखेत,तोली सुन्लेक	४ वटा भैसी,८ गाई,७ बाखा	२ परिवार विस्तापित	५ लाख खेत, १ लाख ६० हजार अन्य	२ जना बगाएको	५० रोपनि खेत	३० घरधुरी
	२	लगातार	कफलकट्टेश्वर,कमला नदी	२ घटट		२० लाख		६० रोपनि	२५ घरधुरी
	३	२०६२ देखी निरन्तर	कोटेली देखी लस्कर,सुनिखोला देखी भाडी सम्म			२५ लाख १५ लाख		५० रोपनि ३० रोपनि	५७
	४	२०७२ असार	नवलपुर	१ हल गोरु बग्नु		२५ हजार	१ मृत्यु		२
	५	२०५६ श्रवण	धनरास,खोरडे,हाट,		३० घर बसाइ सार्नुपन	१ करोड ६५ लाख		२७५ रोपनि जमीन कटान	१००
	६	२०६५ असोज	गणेशाल,खैरखोला,पात	१ वटा खानेपानि		६० लाख		७५ रोपनि	२०

		ल,नगानि खोला	मुहान						तथा जानिफकर
	५	२०४० देखी निरन्तर	चौडेथर,कुच्चाखोला,गुन जेखोला सम्म			१ करोड		१०० रोपनी जमिन	३
	६	२०६९ असोज	तितौले ,गावर ,तेलपरा,चिन्तोडा,लमौ ते ,बसौटी	५४० रो जमिन,४ घट्ट,१ पुल ,१२ बाखा,७ गाई		२ करोड ७२ लाख	३ मृत्यु		१६५
असिना	१	२०४६ देखी निरन्तर	वडाभरी	४० बाखा,१० गाई गोरु ,१५०० रोपनि जमिनको खेतिवालि नष्ट	१५०० घर	५० लाख			३०० घर
	३	२०६४ कार्तिक	वडाभरी - निगलतडा,गडाखर्क,से गुनि)			५० कुइन्टल धान उत्पादनमा कमी			
	४	२०७१	वडाभरी						७२
		२०७३ चैत्र	बजिलेक, बगास्ति,पिपलकोट,नकु			२०० कुन्टल गहु र टमाटरमा क्षती			२५
	५	२०५२ असोज	बोहरा गाउँ, धार्मी गाउँ,पातली गाउँ,चोखाल गाउँ,चौकी,मनोहर बजार,सिमडा,विसभरा, खहडा,नकुरडा,धुपारीथ मौन,फलदा,बोकडा	५०० रो		१० लाख			३००
		२०६१ वैशाख	अमौन, बोकडा, चौकी, नकुरडा	१०० रो		२० लाख			१००
		२०७४ वैशाख	हरणानी	१५० रो		२ लाख ५० हजार			२२
	६	२०७३ चैत्र	वडाभरी	५०० रोपनिमा२५०० कुन्टल अन्नवालि नष्ट		७५ ला लाख			५३६
वन्यजन्तु	१								जेष्ठ

	२	सधै	वडाभरी			८० प्रतिसत सन्त वालिमा क्षती	२ जना घाइते		२ घर प्राय सबै घरघुरीमा	नागरिक तथा जानिफकर
	३	निरन्तर	लेकालि भेक			१० प्रतिसत उब्जनिमा क्षती	२ जना घाइते			
	४	प्रत्येक वर्ष	वडाभरी			१००० कुन्टल धान, गहर फलफुलर प्रत्येक वर्ष खाखा खाने			१०००	
	५	प्रत्येक वर्ष	वडाभरी	५०० कुन्टल खाच्यवालिमा नोक्सान		१० लाख			२५०	
	६	२०६० देखी निरन्तर	वडाभरी							
आगलारी	१	२०४७ जेठ	साकिन्डाडा, खार	४ वाखा, २ गाई, गोरु, १ घर जलेको		४ हजार ८० हजार			१ परिवार	जेष्ठ नागरिक
		२०४९ बैशाख	खडिना	२ गोरु ३ वाखा		२१ हजार			१	
		२०६७ बैशाक	तेली र सुगरखाल	२ घर, ६ वाखा		२ लाख, ४० हजार			२	
		२०७३ चैत्र	पुरान, गोल्डेन, सुनलेक, गोगनपानि	८ घर	२ घर	८ लाख			२	
		२०७४ कार्तिक	नागानि	१ घर, ६ भैसी,	२ घर	७ लाख			२	
	२	२०७१ पौष	उल्जे	१ घर जलेको		५ लाख			१	जेष्ठ नागरिक
		प्रत्येक वर्ष	ब्नजंगलमा २६ सय हेक्टर	२६ सय हेक्टर						
	३	२०६४ चैत्र	मुड्की	१ घर जलेको		२ लाख			१	
		२०६४ मंसिर २२०६५ पौष	कोला	१ गोठ ३ गोरु			१ घाइते		२	
		२०७१ जेठ	रनकनला	१ घर जलेको	७ दिन घर वारि बस्नुपरेको	१ लाख			१	
		२०७३ बैशाख	अलाडी	२ घर जलेको		१० लाख			१	
		२०७४ जेठ	दुधेखालि	१ घर र सोलार जलेको		१ लाख			१	
		२०७६ जेठ	सुनिखोला				१ मृत्यु	बन	१	

						जंगलमा आगलागी		तथा जानिफकर
४	२०६० मसिर	बगस्ति,दियाकोट	४ घर,१ गेठ,८ गाई ,५ वाखा,५ गोरु	४ घर जलेको	१४ लाख			४
	२०७१ जेठ	नकु,देउथला,जिजिकोट, बगढीगाउँ	१ घर १२ गोठ,२ भैसी ७ गाई	१ घर जलेको	१० लाख ५० हजार			३
	२०७५ श्रवण	धनरास	१० मि सिचाइपाइप जलेको			१ जनाको मंत्यू		५
	२०७६ पौष	पिपलकन्य						
५	२०७४ मसिर	जिउनेवस्ता	१ घर		१५ लाख	१ जना घाइते		१
	२०७४ फागुन	भम गाउँ	१ घर		५ लाख			१
६	२०६९ जेठ	उजिन्नडा	खनेपानि पाइप ५०० मि.		१५,०००।			१३
	२०७४ चैत्र	खसरे,आरुवाटा,	३ घर जलेको		९ लाख ६४ हजार			३
खडेरी	१							
	२	५ वर्ष यता	वडाभरी			पनिका मुहान सुक्ने,अन्न वालिमा ठिला,उत्पा दनमा ह्रास,महा मारी फैलने		
	३	२०६२ र २०६५	वडाभरी		उब्जनिमा ३० क्षती			
	४	४ वर्षको अन्तरालमा	थली,सिराड,देउथला,खै गाड,गाजरी,खैरखोला,पि पलकन्य,बाजिलेक,अइ तडा,आंसाक वडाभरी	खनेपानि मुहान सुक्ने,सिचाइमा समस्या, खानेपानिमा समस्या	४० प्रतिसत उत्पादनमा क्षती		५५०	

	५									जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	६	२०७५	बसौटी ,पिपलतडा,गोल्ढी ,खानिन,उजिल्लडा	२०० रोपनि मा लगाएको अन्नवालिमा नोक्सानि		३० लाख			१५०	
चट्याड	१	२०६८ चैत्र २०७१ चैत्र	घोरडी,साकिनडाडा,गैरा ,भानाकोट,खडिना,निका ने,बेरुपाटा,तिखेचुली,मर्णपुर	खडिना देखी गैरा सम्मविद्युत लाइन अबरुद्ध,२६ घरमा आ.सिक क्षती,१५ गाई गोरु मृत्यु,२ वटा भैस,१० बाखा मरेको		१ लाख ६० हजार	२ जनाको मृत्यु,१० घाइते		३७ परिवार	जेष्ठ नागरिक तथा जानिफकर
	२०७६ चैत्र	निकाने तिखेचुली,	१ मीन्दिर मा क्षति		५० हजार					
	२	२०६९ वैशाख	कट्पत्ते	१ घरमा क्षति		२ लाख क्षती २ गोरु,भैसी,,बाखा	१ घाई अपाड्ग		१	
	२०७३ चैत्र	डाडाखाली	१ घरमा क्षति		१ लाख	२ जनाको मृत्यु			१	
	२०७५ वैशाख	आरुगडा	१ घरमा क्षति		१ लाख	३ जना घाइते			१	
	२०७६ पौष	बजिलेक	१ घरमा क्षति		५ लाख				१	
	२०७६ पौष	गरुड	विद्युत लाइनमा क्षती							
३	प्रत्येक वर्ष	बसेनि,	टिभी विद्युत मिटर,ट्रान्सफर्मर जल्ने							जेष्ठ नागरिक तथा
	२०६४ जेठ	मुङ्की				१ घइते			१	
	२०७३ जेठ	थली	सोलार र घरमा क्षती		२५ हजार	१ घइते			१	
४	२०७५ फागुन	गडाखर्क	१ रागो		५० हजार	२ घइते			१	
	२०६१ वैशाख	पिपलकोट,चुचुन्दुड्गा, थली,देउथला	४ घर ,१ पराल कुन्यू		५०हजार				१	
	२०७३ जेठ	सिराड	२ घर		२० लाख				६	
	२०७५ पौष	बजिलेक	१ घर		६ लाख				१	
५	२०७३ असोज	नवेदय , खहेडा	२५ के वि ट्रान्सफर्मर मा आगालागी		३ लाख				३५३	
महामारी	१	२०४४ भदौ	वडाखेत	४ जना को मृत्यु					४ घर	

		२०४५ पशु चौपायमा खोरेत को महामारी	खर तोलि, मणिपुर , सुनलेक, वडाभरी	२०० वटा गाई गोरु अपांग, ५० बाखा मरेको					५० घर	जानिफकर
	४	२०५२ जेठ	थली						३०	
सङ्क दुर्घटना	१	२०५३ कार्तिक	गैरा				१७ जनाको मृत्यु			
		२०५७ चैत्र	सुगरखाल				१८ जनाको मृत्यु			
		२०५८	तिखेचुलि				३ जनाको मृत्यु			
		२०७५ पौष	घोरडि				४ जनाको मृत्यु			
		२०५८	गोल्डन				६ जनाको मृत्यु			
		२०७४ जेठ	गैरा				७ जना घाइते			
		२०७५ माघ	बसन्तपुर				६ घाइते			
		२०७६ मार्सिर	भनाकोट				३ घाइते			
		२०७६ पौष	घोरडि				१ मृत्यु			
२	२	२०७१ असोज	कट्पत्ते				३० जनाको मृत्यु			
		२०७३ पौष	रूपसकाडा				३६ जनाको मृत्यु			
		२०७५ जेठ	बुडर बजार				१ जनाको मृत्यु			
		२०७६ जेठ गाडी ठक्करवाट	बुडर बजार				१ जना घाइते			
		२०७६ असोज	केरावारी				१५ जना घाइते			
		२०७४ कार्तिक	रूपसकाडा				५ जनाको मृत्यु			
		२०७६ मार्सिर	कट्पत्ते				१ को मृत्यु			
										जेष्ठ नागरिक

	३								तथा जानिफकर
	४	२०६०	बजिलेक				१ जना मृत्यु	२०६०	बजिलेक
		२०७४	गुयलि				३ जाना घईते	२०७४	गुयलि
हावाहुरी	१	२०६९ जेठ	खार,सुन्लेक,तोली ,वडाभरी	१५घरका छाना उडाउने,१ विद्यालय,१ वडाकार्यलय१ सामुदायिक भवन,२ वटा गाउघर क्लिनिक काना उडायो		२३ लाख		५००० रुख ढलेर नप्ट	
	२	प्रत्येक वर्ष चैत्र,बैशाख	बसेनि,रामपुर ,दह,मेलखोला,सेला,बुड र बजार ,रिठा	प्रत्येक वर्ष १५ - २०घरको छाना उडाउने रामपुर,रुपसकाडा,बर्से न विद्यालयको छाना उडाएको		६ लाख		मकैवारीको क्षती	२० घर
	३	२०७३ बैशाख	गडाखर्क ,शिवपुर,चनकटट, रावत्कटटे	५विद्यालय,१ आर्युवेद भवन,१० घर		३० हजा ३लाख ५० हजार			१०
	४	२०६९ जेठ	जीजीकोट,शान्तिनगर, थली,देउथला,सिराड र बाजिलेक	१८ घरको छाना,२१ विद्यालयको छाना उडाएको	९ विद्यालयमा पठनपाठन अवरुद्ध	३० लाख विस हजार	२ जनाको मृत्यु		२०
	५	२०७४ फागुन	खहडा	१ विद्यालय		३ लाख			
		२०७४ फागुन	चैकी र हरणानी	१ विद्यालय ,विद्यु'शत पावर हाउस१,४ विद्युत पोल		७ लाख			वडापुरै
		२०७५ जेठ	नकुरडा,खतेडा	१० पोल,विद्युत पावरहावस,		५ लाख			वडपुरै
६	२०६९ फागुन	ख्सरे, खतेना,दह,कफलताडी ,डाडागाउ,सिरोडा,शिरी श,जडेपानि	६ विद्यालय,वडाकार्यलय १,घर १०,गउँघर क्लिनिक१ छाना उडाउने		८ लाख		५०० रुख ढलेको		
	२०७४ जेठ	ख्सरे,निरौलि,	मन्दिर २,वडाभवन		४ लाख				

				१,घर ३,क्लव भवन १,विद्यालय १को छाना उडाएको						
वालिनालि मा किरा	६	निरन्तर २०६०	वडाभरी							
तुसारो	४	प्रत्येक वर्ष पुष र माघ	सिलइगी वाग,हाट,भजना,पिपल कोट,धनरास,खैरखोला			तरकारी रफलफुल उत्पादनमा क्षती			४५०	